

Vítazný život

2/2017

► **MISIJNÉ
DOBRODRUŽSTVO
V ZIMBABWE**

reportáž (12–13)

► **500 ROKOV
REFORMÁCIE**

okno do histórie (18–21)

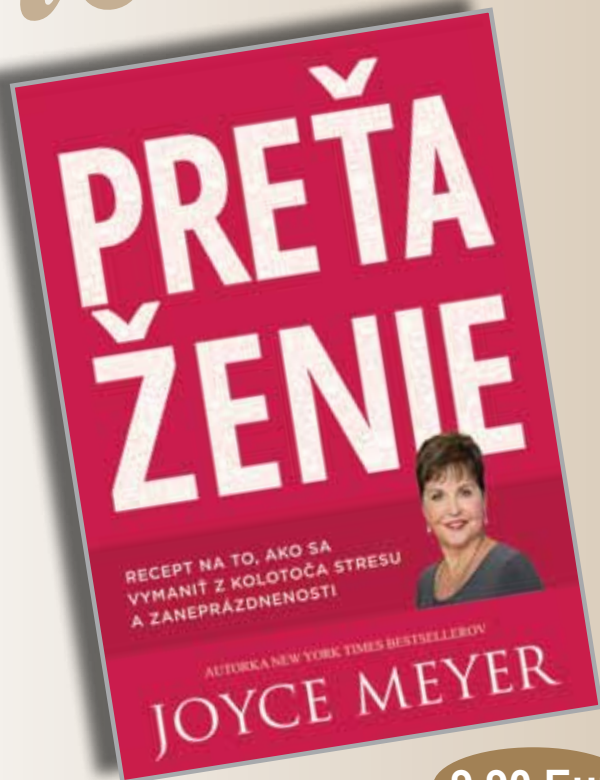
► **VYTRHNUTIE KRISTOVEJ
NEVESTY**

vyučovanie (16–17)

SLOVO ŽIVOTA

new

9,90 Eur

JOYCE MEYER PREŤAŽENIE

mäkká väzba, 235 strán

Recept na to, ako sa vymaniť z kolotoča stresu a zaneprázdnenosti

Joyce Meyer na základe vlastných skúseností radí, ako sa zbaviť stresu a naučiť sa vychutnávať si život.

Moderný život na nás kladie čoraz väčšie nároky. Technické výtvarky nám síce uľahčujú prácu, no na druhej strane spôsobujú „digitálny smog“, ktorý nám bráni slyšiť sa a počúvať Boží hlas. Ak sa však chceme tešiť zo života, potrebujeme si vyhradiť čas na Božie slovo. V Božej prítomnosti nájdeme pokoj a silu na to, aby sme dokázali zvládať každodenné problémy, od fyzických ťažkostí až po nehody vo vzťahoch. Vďaka praktickým radám postaveným na biblickej múdrosti sa naučíte, ako lepšie zvládať stresové situácie a ako dokonca niektorým predchádzať.

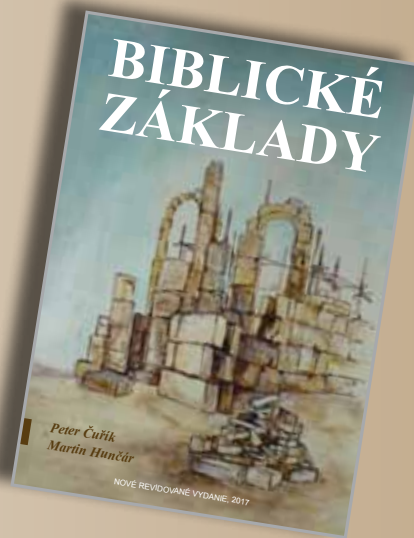
Nikto nie je imúnny voči stresu, ale s Božou pomocou nad ním môžeme víťaziť.

PETER ČUŘÍK, MARTIN HUNČÁR BIBLICKÉ ZÁKLADY

mäkká väzba

Nové revidované vydanie, vychádza v novembri 2017

Biblické základy vyšli v roku 2000 a odvtedy sme urobili niekoľko dotlačí. Nie je to kniha na jedno prečítanie. Je to skôr študijný materiál, ktorý treba prechádzať s Bibliou v ruke a s poznámkovým zošitom či notebookom. Osvedčilo sa to aj ako príručka pre vedenie večerných biblických škôl v rôznych zboroch po celom Slovensku. Výber tém súvisí s listom Židom 6. kapitolou, kde sú vymenované základné učenia, s doplnením o predmety, ktoré sa nám javia ako kľúčové a praktické: Evanjelium, Pokánie, Znovuzrodenie, Nové stvorenie, Modlitba, Božie slovo, Viera v Boha, Autorita veriaceho, Krsty, Skladanie rúk, Zmŕtvychvstanie, Večný súd, Uzdravenie, Vyslobodenie, Cirkev živého Boha a dve nové kapitoly od pastora Petra Čuříka o rodine a financiách.

7,50 Eur

Naše knihy nájdete vo svojom kníhkupectve alebo si ich môžete kúpiť aj na Tomášikovej 30 v priestoroch Slova života (Tel: 02-20929311). Tým, ktorí nie sú z Bratislavy, odporúčame objednávať cez eshop na www.slovozivota.sk Posielame na dobierku za 2 eurá.

OBSAH

JEŽIŠ SA SKORO VRÁTI NA ZEM!

SKUTOČNÝ PRÍBEH

Spoznať živého Boha je nádhernou skúsenosťou

Horváthovci

str. 4–5

NOVÁ KNIHA

Pretlačenie

Joyce Meyer

str. 6–7

REPORTÁŽ

Modlitby v centre Bratislavy

str. 8

ROZHOVOR

Bývalá víťazka Superstar dnes ohlasuje Krista a spieva o Bohu

str. 9

ROZHOVOR

Slováci majú otvorené srdcia

str. 10–12

REPORTÁŽ

Misijné dobrodružstvo v Zimbabwe

str. 12–13

REPORTÁŽ

Detský tábor Šampióni

Martin Hunčár s tímom vedúcich

str. 14

REPORTÁŽ

Mládežnícky camp Diversity

Tomáš a Lenka Šimkovci

str. 15

VYUČOVANIE

Vyrhnutie nevesty Kristovej

Peter Čuřík

str. 16–17

OKNO DO HISTÓRIE

500 rokov reformácie

Pavel Hoffman

str. 18–20

HISTÓRIA KREŠŤANSTVA

Hrmiaci Škót

John Knox, 16. storočie

str. 21

C. S. Lewis povedal: „*Keď čítate históriu, zistíte, že kresťania, ktorí urobili najviac pre prítomný svet, boli práve tí, ktorí najviac rozmýšľali o tom budúcom*“.

Napriek tomu, že deň a hodinu druhého príchodu Pána Ježiša nepozná nikto, iba nebeský Otec, predsa nám povedal, že budeme vedieť, keď sa čas Jeho návratu priblíži.

„*Povedal im toto podobenstvo: Pozrite na figovník a na všetky stromy! Keď vidíte, že pučia, viete, že leto je už blízko. Tak aj vy, keď uvidíte, že sa toto deje, vedzte, že je blízko Božie kráľovstvo. Amen, hovorím vám: Nepominie sa toto pokolenie, kým sa to všetko nestane. Nebo a Zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú*“ (Luk 21:30-33).

Figovník vždy symbolizoval Izrael a stromy – ostatné národy sveta. Ľudia vedia rozoznať zmenu ročných období podľa toho, ako sa mení príroda. Keď stromy začínajú pučať, vedia, že zima pominula a blíž sa leto. Každá generácia prebudených kresťanov verila, že druhý príchod Spasiteľa je blízko, no ktorá generácia mala to privilegium vidieť kvitnúť figovník? Po tom ako Rimania v roku 135 po Kristovi vyhnanili Židov z ich krajiny, štát Izrael bol znova založený až 14. mája 1948, a to najtesnejšou väčšinou hlasov v OSN. Bolo to len krátko po 2. svetovej vojne, kedy v plynových komorách zahynulo 6 miliónov Židov. Národ bol takmer celý vyhladený. Ale naplnilo sa Izaiášovo proroctvo: „*Kto kedy slýchal také voľačo? Kto videl niečo podobné? Či sa azda zrodí zem za jeden deň? Či sa narodí národ na jeden raz? Keď hľa, Sion ešte len začal pracovať ku pôrodu, a už aj porodil svojich synov!*“ (Iz 66:8).

Keď Jeremiáš prorokoval o druhom exode Židov „*zo zeme severa*“ (Jer 16:15, 31:8), nemohol ani len tušiť, koľko miliónov Židov bude koncom 20. storočia žiť v bývalom Sovietskom zväze. Moskva je pritom presne na sever od Jeruzalema. Krajina bola takmer 80 rokov zavretá kľatbou komunizmu a bolo veľmi ťažké čo i len vycestovať na západ. No Boh sa už v histórii mnohokrát osvedčil ako Ten, ktorý prechádza zamknutými dverami. Žiadne

medené závary Ho nikdy nedokázali a ani nikdy nedokážu zastaviť! V roku 1988 prichádza perestrojka a glasnosť, železná opona sa rúca a státisíce Židov sa vracajú späť do svojej krajiny. Bol to exodus, ktorý prevýšil ten prvý, keď Boh vyviedol Izrael z egyptského otroctva. Presne podľa toho, ako to predpovedal Jeremiáš (Jer 16:14). Ježiš povedal, že tieto znamenia sa udejú počas jednej generácie, ktorá „*nepominie, kým sa to všetko nestane*.“ Mohla by to byť naša generácia?

V tej istej kapitole evanjelia Lukáša Ježiš povedal, že „*na zemi bude zovretie národov, nevediacich, kam sa podieť, keď bude hučať more a vlnobitie, takže zmŕtvujú ľudia od strachu a od očakávania toho, čo všetko príde na svet. Lebo nebeské moci sa budú pohybovať*.“ Utečenecká kríza, ktorá za ostatné roky šokovala Európu, doslova naplnila význam tohto prorockého varovania, „*na zemi bude zovretie národov, nevediacich, kam sa podieť*“. Ďalšia časť proroctva „*keď bude hučať more a vlnobitie*“ až prekvapivo presne popisuje to, čo za posledné roky zažíva svet v nebývalej intenzite: podmorské vulkány, hurikány a tsunami. V roku 2004 zaplavilo Indonéziu obrovské tsunami, ktoré v priebehu niekoľkých minút zabilo neuveriteľných 250 tisíc ľudí v 14 okolitých krajinách. V septembri 2017 Ameriku zasiahli dva hurikány 4. stupňa, ktoré nasledovali tesne za sebou, čo sa v jednom roku na americkom pobreží doteraz nikdy nestalo. Ježiš povedal, že keď sa to všetko začne diať, „*vtedy uvidia Syna človeka prichádzajúceho na oblaku s mocou a slávou veľikou*.“ Potom sa obrátil ku svojim učeníkom a povedal im, aby uprostred toho chaosu a strachu pozdvihli svoje hlavy, lebo sa priblížilo ich vykúpenie.

Ak ešte nemáš istotu večného života, neváhaj ani chvíľu! Dnes je deň spasenia! Jednoducho v modlitbe požiadaj Ježiša, aby ti odpustil hriechy a stal sa tvojím Pánom. Spasenie je od teba vzdialené iba na jednu úprimnú modlitbu. Ježiš zomrel, vstal zmŕtvych a odpúšťa hriechy. Jediné, čo potrebuješ urobiť je – obrátiť sa k nemu.

Peter Oliva

Spoznať živého Boha je nádhernou skúsenosťou!

Horváthovci

žijú v Senci a majú dve

dospievajúce dcéry – Ester a Ráchel. Milan

je vyučený elektromechanik, zo skladníka sa vypracoval na majiteľa veľkoobchodu so železiarstvom a náradím. V zbore Slovo života prakticky pomáha a je jedným z našich kameramanov. Angelika skončila Prírodovedeckú fakultu UK, je učiteľkou dejepisu, geografie a angličtiny na základnej škole a miluje divadlo. Snaží sa tieto dary v deťoch objaviť a rozvíť. Zahrala si aj v niekoľkých kratších drámach, ktoré sme uviedli v rámci nášho kreatívneho programu.

MILAN

Ježiša som našiel v obývačke

Narodil som sa v Réci pri Senci. Mám jedného brata, mama bola kuchárkou, otec zámočníkom. Rodičia nás viedli k morálke, boli katolíci; pre mňa však bolo chodenie do kostola len ako rituál, ako niečo, čo sa musí. Keď som mal desať rokov, boli sme u tety v Martine, ktorá navštevovala adventistov. Oslovila ma tam spontánnosť tých ľudí, no až po vojne som sa začal viac zamýšľať nad zmyslom života. Existuje Boh? A čo mimozemšťania? Domnieval som sa, že sem poslali svojho vyslanca – Ježiša, ale nemohli to povedať priamo, pretože by sme to nepochopili. Keď som sa zoznámil s Angelikou, doviedla ma k istému veriacemu – všetko bolo uňho doma presiaknuté láskou a úctou. Daroval mi dve kázne na kazetách, ktoré som si potom znova a znova prehrával. Pán ma zmenil v mojej obývačke, tam som Mu odovzdal svoj život (dovtedy som nepociťoval žiadnu ľútosť, keď som spravil niečo zlé). V tom momente som našiel pokánie v slzách, o čom muži neradi hovoria, ale Božia prítomnosť sa silne dotkla môjho srdca. Objavil som živého Boha. Hneď po svojom obrátení v roku 1991 som si uvedomil, že už oplzlo nenadávam, dokonca som hneď napomínal kamarátov. Z milosti Božej som sa postupne zbavoval ďalších hriechov, hazardu, uvedomoval som si, že aj malá krádež je krádež. Začal som navštevovať zbor Apoštolskej cirkvi v Bratislave, neskôr v Senci.

V podnikaní zakúšam Božiu priazeň

Stáva sa mi, že som u dodávateľa a zrazu mi ktosi zavolá a zháňa presne to, čo mám práve v rukách. A nie sú to maličkosti, vidím, ako ma takto Duch Svätý často vedie. Šetrí mi to aj náklady na cestu.) V biznise sa cítim ako ryba vo vode, rád robím praktické veci pre rodinu i pre cirkev. Popritom mám možnosť s mnohými obchodnými partnermi prehodiť pár slov o Bohu, občas ma dokonca volajú „Ježiško“, mnohí z nich ma

prosia o modlitbu. Prezývka nevznikla kvôli mojim vlasom, ako by sa niektorí mohli domnievať. Ako mladý horlivý kresťan som mal cez prednú kapotu auta a bočnicu obrovský nápis: Ježiš Ťa miluje. A otázky prichádzali samé... Pán mi veľmi pomohol aj pri rekonštrukcii rodinného domu. Nikdy

Domnieval som sa, že mimozemšťania sem poslali svojho vyslanca – Ježiša, ale nemohli to povedať priamo, pretože by sme to nepochopili.

nezabudnem na to, ako som mal asi tri týždne len provízorne uchytenú plechovú krytinu. Práve deň na to, keď som ju poriadne ukotvil, strhla sa veľká víchrica; ak by som to nebol urobil, odnieslo by mi strechu. Do zboru Slovo života sme prišli v roku 2013, vtedy práve počas konferencie. Sme tu spokojní. Dôvod je prozaický – hojne nás tu sýtia Božím slovom, teší nás, že tu dostávame dobrý pokrm.

ANGELIKA

Oslovil ma príklad zbožných veriacich

Narodila som sa v Senci, vychovávali ma v katolíckom prostredí, ale vzhľadom na dobu socializmu len do tej miery, koľko som v kostole ako dieťa porozumela. V pamäti mi utkvela babička, ktorá mi opakovane vravela: „Nech je nad tebou Božie požehnanie!“ V kázňach veľakrát zaznie, že máme nad deťmi vyznávať slová žehnaní, a ona to robila. Myslím, že aj to prispelo k tomu, že som neskôr Boha spoznala. Vždy som verila, že existuje, ale osobne som ho nepoznala. Po páde komunizmu mi svedčila jedna priateľka, ktorá sama bola vo „fáze hľadania pravdy“ o živom Bohu.

HORVÁTHOVCI

Milan a Angelika s dcérami Ráchel a Ester

Spoločne sme sa dostali do domácností Lachovcov, rodičov emeritného biskupa Apoštolskej cirkvi Jána Lachu. I keď sme si boli vekovo blízke s ich dcérou Andrejkou Šefčíkovou, ujímali sa nás najmä pán a pani Lachovci, a to s úžasným citom, láskou a modlitebnou podporou. Starkí, ako sme ich všetci volali, boli veľmi milí, dnes sú už u Pána. Uverila som, keď som mala 17 rokov, všetko duchovné som priam hltala. Vošla som do sveta zázrakov, uzdravení a prorociev, skrátka do sveta Ducha Svätého. A najviac zo všetkého som sa tešila z osobného blízkeho vzťahu s Ním. Osobné poznanie Boha – to je niečo, čo aj dnes prízvukujem svojim deťom. Niekedy im musíme, obrazne povedané, strhnúť z očí oponu, aby pochopili, aký nevyhnutný je živý vzťah s Ním. Po svojom obrátení som nemala zázemie v rodine; bolo to dvojročné obdobie konfliktov, pochybností a môjho vzdoru. Neskôr došlo k upokojeniu a akoby som vstúpila do nového levelu

Stáva sa, že po odtrhnutí placenty dieťa zomrie do pár minút, naozaj teda jej život visel na vlásku. Ráchel prežila.

poslušnosti. Vždy som bola dieťaťom, ktoré sa búrilo a hoci ma Pán premenil, aj dnes nastanú situácie, kedy v tejto oblasti zápasím. Mám dobrého manžela, praktického muža. To, že je Pán s nami, však neberiem na ľahkú váhu, pretože v našej rodine bolo vyriešených veľa preklatí.

Zázraky pri pôrode

Som vďačná Bohu za svoje deti. Zázrak je už to, že som vôbec otehotnela a obe dcéry boli riadne donosené. S Esterkou som bola od 24. týždňa na rizikovom tehotenstve, s Ráchelkou asi od druhého mesiaca. Keď som bola s Ráchel v druhej polovici gravidity, lekári mi povedali, že sa jej zle vyvinul mozog. Modlievali sme sa s naším spoločenstvom veriacich v Senci. Keď neskôr potvrdili, že už je v poriadku, vzápätí jej diagnostikovali akýsi vážny problém s obličkou. A tiež tvrdili, že bude mať rázštep na chrbtici. S modlitbami a vierou sme očakávali jej príchod. Nakoniec, po viacnásobnom vyvolávaní pôrodu, už samozrejme v nemocnici, sa mi pred pôrodom odtrhla placenta. Jedna skúsená sestrička v nemocnici však niečo tušila, nepozdávala som sa jej s extrémne poklesnutými odozvami. Hneď na to ma previezli na sálu. O pár minút som cisárskym rezom porodila. Stáva sa, že po odtrhnutí placenty dieťa zomrie do pár minút, naozaj teda jej život visel na vlásku. Ráchel prežila.

Keď som ako budúca matka zápasila s vážnymi tehotenskými problémami, bála sa o svoje dieťa, mala otázky, čo bude a prečo... zostávala mi jediná nádej – držať sa Božieho slova a Jeho zaslúbení. Dnes viem, že ak by sa neboli problémy vyskytli, ktoré moji bratia a sestry premodlievali, nikdy by som už počas rizikového pôrodu nebola v pôrodnici a každý si vie domyslieť, aký tragický by to malo záver. Preto milujem Žalm 34,20: „Mnoho bied má spravodlivý, lež zo všetkých ho vytrhuje Hospodin.“

Preťaženie

Joyce MEYER

Knihy od Joyce Meyer patria k našim bestsellerom. Sú veľmi praktické, dotýkajú sa toho, čo každodenne prežívajú moderní ľudia. Vychádzajúca kniha (podrobnosti nájdete aj na str. 2) *Preťaženie* vám, ako pevne veríme, prinesie návod, ako sa vyhnúť „preťaženiu“ napriek tomu, že náš život môže byť veľmi plodný a bohatý.

ZACHOVAJTE POKOJ A NESTRESUJTE SA

Stres nie je priberčivý zlodej: kradne všetkým a všetko. Zdravie, pokoj, odpočinok, vzťahy, smiech – chce vám vziať všetko. A ako to platí u každého zlodeja, proti stresu nemôžeme zasiahnuť dovtedy, kým si neuvedomíme, že kdesi v temnom kúte striehne na svoju príležitosť. Ako sa môžeme chrániť, ak si nie sme vedomí nebezpečenstva?

Národný inštitút mentálneho zdravia tvrdí, že „dlhodobý tlak na organizmus spôsobený rutinným stresom môže viesť k vážnym zdravotným problémom, akými sú: ochorenia srdca, vysoký krvný tlak, cukrovka, depresia, úzkostná porucha a iné“.*

Už si viac nemôžeme zatvárať oči pred skutočnosťou, že stres je reálny nepriateľ, ktorý môže ublížiť na tele, duši aj duchu. Nemožno ho bagatelizovať, ani zametať pod koberec. Stres neznamená iba „byť príliš zaneprázdnený“ alebo „trochu nervózny“. Stres je nebezpečný nástroj, ktorým sa nepriateľ snaží zabrániť, aby sme žili život, ktorý nám Ježiš získal svojou smrťou. Skutočne si užívate to najlepšie, čo vám Boh pripravil? Pýtam sa na to preto, lebo často stretávam ľudí, ktorí sú totálne vyčerpaní. Zdá sa, že sú ustavične unavení, podráždení a túžia po niečom lepšom. Nedokážu však pomenovať príčiny tohto stavu. Isteže, mávajú aj svetlé dni,

ale keby boli celkom úprimní, povedali by, že zlých dní je oveľa viac.

Nie vždy však za to môžu okolnosti. Medzi najnespokojnejších a najnešťastejších ľudí patria tí, ktorí majú všetko, po čom túžia – milovaného manželského partnera, zdravé deti, úspešnú kariéru, krásny dom. Napriek tomu im chýba pokoj a radosť zo života. Na také niečo nemajú čas. Namiesto toho sa stresujú a starostia o budúcnosť.

Poznáte ten pocit? Cítili ste sa v poslednom čase nespokojní a rozrušení?

Zdravie, pokoj, odpočinok, vzťahy, smiech – stres vám chce vziať všetko.

A čo symptómy ako migréna, bolesti svalov, únava, nepokoj, úbytok motivácie, podráždenosť, hnev, smútok, prejedanie, vyhýbanie sa sociálnemu kontaktu – zápasili ste nedávno s niektorým z týchto príznakov? Ak áno, je možné, že prežívate stres (či si to uvedomujete, alebo nie).

Chcem vás však povzbudiť, že ak čelíte stresu, ešte to nemusí znamenať, že s vami nie je čosi v poriadku; naopak, znamená to, že ste ľudia z mäsa a kostí.

Ako ukazujú štatistiky, muži a ženy na celom svete prežívajú stres. Mám však dobrú správu: nemusíme žiť ako zvyšok sveta. My veriaci máme prisľúbenie nového víťazného života v Kristovi. Stres nás už nemusí okrádať o radosť. Nemusíme skormútené sedieť a vzdychať: „Nuž dobre, asi musím prijať, že lepšie to už nebude.“ Postavme sa na Božie prisľúbenia a verme Pánovi, že uskutoční plán, ktorý má s našimi životmi (viac o tom v nasledujúcej kapitole).

Odpoveď na otázku „Lepšie to už nebude?“ je rozhodné NIE. Boh má pre vás lepší život. Život plný smiechu, spokojnosti, pokoja a radosti. Ak po ňom túžite, rozhodnite sa stres odbúrať. Ponúkam vám päť jednoduchých krokov ako na to.

Päť spôsobov, ako redukovať stres

Ak si uvedomíte, že stres sa pokúša brániť vám v prežívaní toho najlepšieho, čo Boh pre vás má, môžete začať s nevyhnutnými zmenami. Nimi sa budeme zaoberať v celej knihe, ale hneď v úvodnej kapitole vám chcem poskytnúť niekoľko praktických rád, ako začať.

Pri kúpe nového mobilného telefónu alebo elektronického zariadenia dostanete okrem podrobného návodu na použitie aj kartičku so základnými po-

* Fact Sheet on Stress, <<http://www.nimh.nih.gov/health/publications/stress/index.shtml>>.

kynmi, aby ste ho mohli začať používať. To isté vám chcem ponúknuť aj ja. Už dnes môžete začať prekonávať stres!

1. Hľadajte podporu vo svojom okolí

Štúdie dokazujú, že izolácia vedie k zvýšeniu hladiny stresu. Sme spoločenské bytosti, preto čas strávený s inými ľuďmi pôsobí na nás blahodarne.

- Rodina: Trávte čas s príbuznými, ktorí vás milujú a podporujú. Nepovažujte to za samozrejmosť.
- Cirkev: Miestny zbor predstavuje Božiu rodinu, ktorá sa schádza, aby chválila Pána, študovala Jeho slovo a vzájomne sa povzbudzovala. Ak nie ste súčasťou cirkevného spoločenstva, povzbudzujem vás, aby ste si nejaké našli.
- Záujmové skupiny a kluby: Spolky rôzneho druhu – čitateľský krúžok, turistický klub, skupina zameraná na štúdium Biblie či skupina priateľov, s ktorými raz týždenne zájdete na večeru – preukázateľne redukovujú stres.
- Poradenstvo: Ak nemáte blízku osobu, ktorej by ste sa mohli zdôveriť, vyhľadajte poradcu. Pomôže vám spracovávať negatívne pocity, zredukovať stres a zlepšiť duševné zdravie. Nájdite si veriaceho poradcu, aby jeho rady viedol Duch Svätý, ktorý je najlepším Radcom.

2. Praktizujte terapiu „pokrčeného pleca“

V živote existujú veci, o ktorých rozhodujeme sami – volíme si prácu, vyberáme si priateľov, rozhodujeme sa, koľko kávy budeme piť a kedy pôjdeme spať. Na niektoré okolnosti však nemáme dosah – slová a správanie iných ľudí, výkyvy v ekonomike alebo bezohľadní vodiči na diaľnici.

Reakcie na udalosti, ktoré nedokážeme ovplyvniť, významne rozhodujú o hladine stresu v našich životoch. Ľudia, ktorých pravidelne vyvádzajú z miery malichernosti, ľahko podliehajú sklamaniam a zažívajú veľký stres. Tí, ktorí nad nimi dokážu pokrčiť plecami, bývajú oveľa šťastnejší.

To, že nad niečím pokrčíme plecami, ešte neznamená, že je nám jedno, čo sa deje v našom okolí. Ide o to, že si uvedomujeme, že danú situáciu nedokážeme zmeniť. Keď narazíme na veci, ktoré sa nám vymykajú spod kontroly, najlepšie je iba pokrčiť plecami a dôverovať Bohu, že chce pre nás to najlepšie a aj z nepriemností vytiaži dobro (pozri Rim 8:28).

3. Nájdite si svoju komfortnú zónu... a zotrvať v nej

Môj manžel Dave raz urobil veľmi múdru vec. Keď pracoval ako inžinier, ponúkli mu pozíciu, vďaka ktorej by bol získal vyšší plat a veľkú prestíž. Odmietol. Najprv som si myslela, že robí chybu. *Peniaze naviac by sa nám predsa zišli! Azda netíži po povýšení?*

Keď som sa ho na to spýtala, povedal mi, že pozoroval mužov, ktorí kedysi zastávali túto funkciu. Neustále cestovali a museli dodržiavať nespĺniteľné termíny, ktoré im spôsobovali obrovský stres. „Joyce, ja tak nechcem žiť,“ povedal. Rozhodol sa, že mu nestojí za to, aby sa naháňal za tým, za čím sa naháňajú ostatní, a zostal na pozícii, ktorá mu umožňovala držať sa jeho kľúčových hodnôt – venovať čas rodine a mať dobrý vzťah so sebou samým.

Som si istá, že na svete by bolo viac radosti a menej stresu, keby si ľudia našli čas na poznávanie samých seba a svojej komfortnej zóny. To sa netýka iba pracovného života. Ak vás niečo oberá o radosť a zdravie, nachádzajte sa mimo svojej komfortnej zóny, preto odtiaľ čo najskôr odíďte. Odstráňte zo svojho diára všetko, čo nepriná-

ša dobré ovocie a zbavíte sa zbytočného stresu. Tak sa budete môcť s radosťou zamerať na to, čo je podstatné.

4. Zdravá strava, výživové doplnky a cvičenie

Na hladinu stresu a celkový zdravotný stav vplýva aj to, čo jete. Povzbudzujem vás, aby ste sa starostlivo zamýšľali nad tým, čo si dáte na tanier, a pestrú stravu obohatili o overené výživové doplnky a vitamíny.

Netreba zabúdať ani na pravidelné cvičenie. Mnohí si myslia, že na šport nemajú čas, ale ak si ho nenájdu teraz, v budúcnosti môžu premrhať oveľa viac času v čakárňach u lekárov a nečinnosťou spôsobenou zlým zdravotným stavom. Cvičenie je jedným z najlepších zdrojov energie!

5. Vyhraďte si čas na relax

Odpochinok nie je známkou lenivosti či sebeckta, ale dobíjaním telesných, duševných aj duchovných bateriek, aby ste sa na druhý deň mohli v plnej sile znovu pustiť do práce. Správajte sa k svojmu telu ohľaduplne a v živote dosiahnete viac, budete žiť dlhšie a zdravšie.

Existuje mnoho spôsobov ako relaxovať: počúvanie hudby, čítanie, horúci kúpeľ pri sviečkach, prechádzka či obľúbený šport. Nájdite si to, čo vám vyhovuje, a zaraďte relax do svojho každodenného harmonogramu.

Ak ste si v poslednom čase kládli otázku, či život bude vždy iba takýto, spomeňte si na to, že život s Kristom sa neustále zlepšuje. V Prísloviach 4:18 čítame, že „chodník spravodlivých je ako svetlo briedzenia, ktorého jas prechádza do plného dňa“.

To znamená, že Boh má pre vás pripravené nádherné veci! Bez ohľadu na to, v akej nepríjemnej a stresujúcej situácii sa dnes nachádzate, nenechajte sa obráť o túto nádej a radosť. Ak budete dôverovať Bohu a naučíte sa zbavovať sa stresu, ktorý sa vás pokúša brzdiť, budete žasnúť nad tým, že život môže byť dobrý.

Modlitby za chorých v centre Bratislavy

18. august, horúci letný piatkový večer, Hviezdoslavovo námestie v Bratislave. Privezené plastové stoličky sa rýchlo zapíňajú, mnohí prichádzajú v predstihu, aby si vychutnali „Gospelový koncert“, ktorý sme pripravili ako súčasť *Kultúrneho leta Bratislavy*. O chvíľu to začne. Vystúpi Vierka Berkyová, víťazka Superstar, prihovorí sa evanjelista a cestovateľ zo Švédska Per Cedergårdh a celú akciu bude moderovať pastor Peter Čuřík. Postupne sa plnia všetky lavičky, okolité kaviarne a ľudia sa so záujmom pristavujú. Naše mesto, v ktorom sa deje všeličo (napríklad, hneď na ďalší deň sa konal na tomto mieste pochod Pride), potrebuje počuť aj dobrú správu a tou evanjelium bezpochyby je! O čo lepšie, že ho môžeme ohlasovať aj takto verejne.

Stredná a staršia generácia si ešte dobre pamätá, ako bola verejnosť otvorená pre zmenu hneď po páde komunizmu. Stačilo priniesť na námestie gitaru a byť smelý. Po 27 rokoch to už nie je to isté, ale záujem, a to nielen zo strany veriacich, ktorí takéto niečo organizujú, tu však je. Všetky stoličky a okolité lavičky sú obsadené, mnohí musia stáť. Vierka Berkyová-Oláhová spieva so sprievodom klavíra. Má nespochybniteľný talent a pre mnohých je stále známou tvárou z jednej z prvých sérií Superstar. Vierka má však nový repertoár. Spieva o svojej viere v Ježiša Krista a pomedzi gospelové piesne nadšene rozpráva o Bohu, ktorý zmenil jej život. Potom vystúpil Per Cedergårdh, ktorý hovoril o kľúčoch Božieho kráľovstva a kľúči, ktorým človek otvára svoje srdce Ježišovi – prostredníctvom pokánia a viery. Per potom ponúkol všetkým modlitbu, ktorú využilo aspoň 40 ľudí. Modlitebný „rad“ trval dva a pol hodiny. Úžasné!

„Viacerym ľuďom po modlitbe dorástla noha. Dostalo sa k nám aj svedectvo o úplnom uzdravení z bolesti na celej pravej strane tela, ktoré spôsobil silný zápal. dravenie trvá a bolesti sa nevrátili.“
Zuzka Varnecká, SŽ Žilina

V Michalovciach sme sa modlili za brata Stanislava Tolvaja, ktorý sa modlieva za chorých ľudí. O niekoľko dní sme dostali správu, že sa v Sobranciach modlil za chlapca, ktorý bol hluchý a nemý od narodenia. Po modlitbe začal počuť a rozprávať!

Je isté, že niektorí sem prišli práve kvôli zázraku. A prečo nie? Všetci vieme, že to najdôležitejšie je spasenie, Bohu však záleží aj na uzdravení nášho tela. Lekári urobia to najlepšie, čo medicína dokáže, ale niekedy to nestačí. Potom na scénu nastupuje Boh. Ježiš, ktorý je ten istý včera, dnes i naveky, je prítomný s nami aj na námestí. Ľudia sa postupne prestali ostýchať a pridali sa k piesňam, niektorí si aj zatancovali. Na chvíľu sa pristavili aj turisti a okoloidúci. Bol to krásny a nevšedný večer. Per Cedergårdh počas svojho turné kázal v našom zbore v Bratislave na tému „Väčšie veci“ (YouTube Slova života Bratislava) a potom navštívil aj ďalšie slovenské mestá: Nitru, Prievidzu, Banskú Štiavnicu, Žiar nad Hronom, Žilinu, Michalovce a Komárno. Viac sa o zázrakoch a uzdraveniach dozviete z rozhovoru s Perom Cedergårdhom na strane 10 a 11.

Bývalá víťazka Superstar dnes ohlasuje Krista a spieva o Bohu

ROZHOVOR S VIERKOU BERKYVOU OLÁHOVOU

V roku 2007 sa stala víťazkou televíznej šou Superstar. Po desiatich rokoch však pôsobí celkom inak, ako sme boli na ňu zvyknutí. Vydala sa, má synčeka Mária, no predovšetkým nasleduje Ježiša. A to z celého srdca. Koncertuje po celom Slovensku a všetkým horlivo vysvetľuje, že slúžiť Bohu je oveľa lepšie ako akákoľvek svetská sláva.

Vierka, pamätáme si ťa zo Superstar. Pre mnohých je prekvapením, že zrazu spievaš na Božiu slávu. Čo sa medzitým prihodilo?

Vždy som verila, že Boh existuje. Nevedela som však, že možno s Ním mať blízky, osobný vzťah. Netušila som, že by sme sa Mu mali naplno odovzdať. Všetko sa to odohralo v Belfaste, v Severnom Írsku. Tam som sa aj vydala. Zlomom bol okamih, keď môj manžel vážne ochorel. Boh ho úplne uzdravil. Nedalo sa to ignorovať.

Čo sa mu stalo?

Mal veľmi silné astmatické záchvaty. V noci mi párkrát takmer zomrel pod rukami. Nevedela som čo robiť, kričala som na neho, aby sa mi vrátil. Bol v šoku, celý sa triasol, oči mal vyvrátené dohora... Ani lekári mu nedokázali pomôcť. Keď sa manželov stav nezlepšoval ani po dvoch týždňoch, hoci som sa modlila, vážne som sa nad sebou zamýšľala. Robíme niečo zle? Veľmi som plakala a volala k Bohu a prežila Jeho silný dotyk. Boh ho uzdravil a obaja sme si dali život do poriadku.

V čom je rozdiel oproti tomu, keď si spievala v Superstar a v súčasnosti?

Spievať Bohu je to najlepšie, čo môže byť. I keď niekedy mám zastrešujúce sny, že som sa vrátila späť ku svetskej kariére. Je to však len nočná mora, v skutočnosti po tom netúžim. Toto ma oveľa viac naplňuje, pretože ja nielenže ľuďom dávam, ale Pán dáva veľa aj mne. Stále sa učim s Ním spolupracovať, počúvať Jeho hlas. Akú chválu by som mala zaspievať, čo by som ešte mala povedať alebo urobiť.

Nemyslíš si, že sa rockové hviezdy môžu cítiť ako satan, keď bol anjelom v nebi a povýšil sa v srdci nad Boha?

Neviem, ako to vnímajú ostatní, ale v tomto to pre mňa nie je pokušenie. Možno, ak by som si tým všetkým neprešla, keby som nevyhrala, keby som nepoznala šoubiznis. Ale keďže som ho už okúsila, viem, že tým smerom ísť nechcem. Ak zakúsime Boží život a Jeho lásku, je to absolútne neporovnateľné s tým, čo ponúka svet. Naplňa ma kresťanský život – navštevujem bohoslužby, modlím sa, chodím na evanjelizácie, spoznávam nových ľudí.

Ak zakúsime Boží život a Jeho lásku, je to absolútne neporovnateľné s tým, čo ponúka svet.

Máš aj vlastné piesne?

Nejaké mám, ale nie sú dokončené. Túžim vydať vlastné CD, ale momentálne to nie je možné, lebo veľa cestujeme. Tiež

to viazne na spolupráci s hudobníkmi, lebo nie sme vždy pokope.

Môžeš sa venovať koncertovaniu naplno, alebo tak robíš len pomimo svojej práce?

Vďaka Bohu, robím to ako povolanie, ale je to výzva, aby sme vyžili, pretože sme sa presťahovali naspäť na Slovensko. Okrem podobných akcií ako u vás v Bratislave mám aj ponuky na edukatívne koncerty na školách zamerané proti šikanovaniu. Zatiaľ som bola na troch základných školách, a všade sa to stretlo s úspechom, spokojné bolo aj vedenie školy. Práve prostredníctvom piesní na túto tému môžu deti pochopiť, čo je správne a čo nie. Aj keď tam priamo o Bohu nehovorím, verím, že môžu cítiť, že som veriaca.

Ako to zvládaš v domácnosti?

Veľký Mário, teda môj manžel, ma naplno podporuje. Pracuje v stavebnej firme, kde stavajú domy na kľúč. Cestuje so mnou a keď je treba, pomáhajú mi bratia a sestry zo zboru s varovaním malého Mária.

Z ktorého zboru?

Z Kresťanského spoločenstva Milosť v Liptovskom Mikuláši, kde bývame.

Aký si mala pocit z dnešného vystúpenia na Hviezdoslavovom námestí?

Veľmi sa mi páčilo, až sa mi nechcelo odísť. Najradšej by som tam ešte ďalej chválila Pána. Cítila som sa slobodne. Niekedy mávam na takýchto akciách pocit, že to mohlo byť oveľa lepšie, ale dnes to bolo skvelé. Aj nastavenie zvuku bolo výborné, vďaka vášmu zvukárovi Vladovi, iste chápete, že je to pre mňa dôležité.

Veríme, že evanjelium spolu s piesňami musí zaznieť aj verejne, pretože v tomto meste sa ponúka ľuďom kadečo. Som rada, že bola hojná účasť a tiež, že vydržali až do konca, lebo pri takýchto podujatiach na ulici to nie je samozrejmé.

Ďakujeme, že si prišla do Bratislavy a prajeme ti veľa úspechov.

Otázky kládol Martin Hunčár

Slováci majú otvorené srdcia

ROZHOVOR S EVANJELISTOM
PEROM CEDERGÅRDHOM

Per Cedergårdh je naším najčastejším hosťom, ktorého si pozývame zo zahraničia. Tento rok nás navštívil už štrnásťkrát, jeho služba si za tie roky získala dôveru a mnohých priaznivcov. Na zhromaždeniach mnoho ľudí zažíva uzdravenie, no Per zdôrazňuje, že tým najväčším zázrakom je znovuzrodenie. Položili sme mu niekoľko otázok, najmä v súvislosti s uzdraveniami a zázrakmi, ktoré sú typické pre jeho službu.

Per, ako by si zhodnotil svoju poslednú návštevu Slovenska?

Na Slovensku sa cítim ako doma. Veľa krát to opakujem a myslím to naozaj vážne. Tento rok sme navštívili 8 zborov a na každom mieste to bolo úžasné. Neznamená to, že tam musia byť zástupy, ale stačí, ak sú ľudia otvorení pre Boží uzdravujúci dotyk. To je primárne pomazanie, ktoré nesiem. Ďakujem pastorem, že mi aj po toľkých rokoch stále dôverujú, že ma bude viesť Duch Svätý. Cítim, že som tu vítaný.

Niektorí ľudia si myslia, že Slovensko už nie je také otvorené...

So Švédskom to nemožno porovnať. Slováci majú otvorené srdcia, čo sa mi páči. A mať v centre Bratislavy podobné stretnutia ako sme mali my, to je nádherné. Viac ako sto ľudí tam bolo po celý čas plus ďalší, ktorí prechádzali okolo a zastavili sa na chvíľu. Páčilo sa mi, že sa zapájali aj veriaci, ktorí sa nebáli oslovovať ľudí stojacich okolo. Na záver sme mali dva a pol hodinový rad ľudí, ktorí chceli osobnú modlitbu. Hoci som tu už bol mnohokrát, predsa len, som cudzinec a je to tak trochu zvláštne, že tak veľmi chceli, aby som sa za nich modlil.

Keď vedia, že to bude fungovať...

Mali hlad po Bohu a to je to, čo rozhoduje. Potom to vôbec nie je únavné im slúžiť, je to požehnaním. Okrem toho je pre mňa vždy čťou byť vo vašom zbore; žartujeme, žeby som pokojne mohol byť tretím pastorem, lebo už tak dobre poznám ľudí ☺ Cítim sa u vás ako v rodine, máte veľa talentovaných ľudí s veľkým potenciálom. A teší ma, že pomáhate misijným skupinám, napríklad v Komárne to bolo na námestí a pomohli ste s aparátúrou, spevákmi, ozvučením, svedectvami... Vďaka za vaše odovzdanie.

Na každom stretnutí sa modlíš za chorých. Ktoré uzdravenia ti najviac utkveli v pamäti?

Pán ma používa na uzdravenie chrčtíc, zdá sa, že to funguje všade kamkoľvek idem. Ľudia majú obvyčajne v dôsledku úrazu alebo operácie poškodenú chrčticu či stavce, čo sa prejavuje tým, že jedna noha sa javí o niečo kratšia ako druhá. Po modlitbe sa noha okamžite dorovná, čo zväčša hneď vyrieši ich problém a bolesti sú preč.

Vždy zdôrazňujem, že Pán uzdravuje. Ja som len prostredník, človek, ktorý Mu verí, že bude konať.

Nechávaš ľudí, aby sa pozerali na modlitbu za uzdravenie s otvorenými očami, občas vyzveš skeptikov, aby sa prišli pozrieť zblízka...

Vždy zdôrazňujem, že Pán uzdravuje. Ja som len prostredník, človek, ktorý mu verí, že bude konať. Na viacerých miestach sme videli, ako boli ľudia priam užasnutí práve z narovnania nôh. Na východe Slovenska boli ľudia najskôr trochu podozrievaví a utiahnutí, ale keď videli, čo sa deje, aj oni sa otvorili a potom boli schopní veriť. V Prievidzi bol jeden deväťročný chlapec, ktorý mal kratšiu nohu a kvôli tomu

nosil špeciálne topánky so zvýšenou podrážkou. Vidieť, ako sa radoval a smial, stálo za to. Následne chceli skoro všetci ostatní, aby som sa za nich modlil. A mnohí boli uzdravení.

Ľudia zápasia s vážnymi zdravotnými ťažkosťami. Niekedy je ťažké hneď po modlitbe povedať, či došlo k zmene...

Áno. Ak sa modlíš za uzdravenie z rakoviny alebo za iné vnútorné orgány, zvyčajne nemôžeš okamžite povedať, že sa niečo stalo. Až po návšteve lekára sa to potvrdí. Často nám ľudia svedčili, že ich ihneď opustila bolesť, alebo namiesto útlaku ich naplnil Boží pokoj. Bolo to vidieť aj na ich tvárach. Ľudia sa zväčša neubránia slzám vďačnosti.

V Michalovciach sme sa modlili za jednu mladú ženu, ktorej sa narovnali nohy a pocítila veľkú úľavu. Mala však aj vážnu nervovú chorobu, ktorá mala do činenia s jej pohybom a chrbticou. Pán sa jej dotýkal, ale v tejto veci je potrebné viac času. Niektoré choroby odídu hneď, v iných prípadoch je to proces. V každom prípade dávame ľuďom po modlitbe nádej.

Je to trochu neférové, ale o týchto postupných uzdraveniach sa niekedy nedozvieš vôbec, alebo v tom lepšom prípade, až po roku, keď znova prídeš...

Niekedy si ma ľudia nájdu aj skôr. Cez sociálne siete mi pošlú správu a fotku, ktorá ma poteší.

Pred pár rokmi sme sa modlili za Magdalénku počas konferencie viery v Bratislave. Už som na to aj zabudol, ale minulý rok ma stretli v Žiline. Jej otec mi povedal, že u nej išlo o špeciálnu reumatickú chorobu nôh, následkom ktorej musela podstúpiť liečbu podobnú chemoterapii. Bolo to také vážne, že hrozilo, že jej budú musieť končatiny amputovať. Ale po modlitbe sa uzdravila a nemusela už brať žiadne lieky. Predo mnou stálo zdravé mladé dievča! Takéto príbehy ma robia šťastným. V Markovi 16 sa hovorí, že veriaci budú klásť ruky na chorých a tí sa uzdravia. Nehovorí sa tam, že sa uzdravia okamžite.

Kritici uzdravovania to však napádajú: argumentujú tým, že v Ježišovej službe sa vždy diali okamžité uzdravenia. Ako by si im odpovedal?

Aspoň jedenkrát je zaznamenané, že sa Ježiš modlil dvakrát

za toho istého slepého človeka. A potom tam máme príbeh o tých malomocných, ktorým Ježiš povedal, aby sa vrátili a ukázali sa kňazom. Nevieme kedy sa uzdravili, ale isté je, že sa to udialo až počas cesty. Zvláštne bolo, že len jeden z nich sa vrátil, aby poďakoval Ježišovi, ale pravdou ostáva, že všetci sa uzdravili. Hoci Ježiš žije v nás, nie sme úplne ako On. Ježiš je Ježiš, v Jeho službe všetko fungovalo dokonale. Môže nás však tešiť, že svojim učeníkom, a teda aj nám, delegoval svoju autoritu a povedal: „Chorých uzdravujte!“ Dokonca nám v Jánovi 14:12 zaslúbil, že Jeho učeníci budú činiť ešte väčšie divy než On. Nech teda vzrastie miera našej viery a nech Pán koná aj cez nás, prostredníctvom nedokonalých nádob. Ja osobne chcem byť čoraz viac vedený Duchom Svätým. Viem, že keď niekto nie je uzdravený, nie je to Božia chyba. Všetko nevieme vysvetliť, ja by som si prial, aby všetci, za ktorých sa modlím, boli uzdravení, ale všetci v tom iba rastieme.

Existuje nejaké miesto na svete, kde vidíš, že miera uzdravení a zázrakov je oveľa väčšia než inde?

Napríklad, v Afrike alebo v Indii sa často dejú výnimočné veci. Nezáleží to len na atmosfére a očakávaní veriacich, ale je to aj na Bohu, ktorý sa na určitých miestach naozaj chce manifestovať. V Indii som raz vyučoval na biblickej škole, keď do miestnosti vošiel jeden hinduista so slovami, že počul, že ho Boh môže uzdraviť. Na hrdle mal rakovinový

nádor veľký ako päšť. Lekári mu povedali, že do týždňa zomrie. Položil som na ten nádor ruku a pred našimi očami do pár minút celkom zmizol, ostala mi akurát mokrá ruka... Odovzdal svoj život Ježišovi a zostal tam s nami niekoľko dní a bol úplne zdravý... Nebuďte ale „smutní“, Slováci sú v porovnaní so západnou Európou v otvorenosti voči evanjeliu stále na tom veľmi dobre.

Kde si za posledný rok vycestoval a kam sa najbližšie chystáš?

Bol to zvláštny rok, pretože sa nám zavrelo Rusko kvôli vojne s Ukrajinou a nedostatku financií. Ale už sa znova niečo „varí“ a opäť ma plánujú pozvať.

Bol som v západnej časti Ukrajiny v okolí mesta Ivano-Frankivsk a vraciam sa tam v októbri. Mnoho ľudí bolo spasených i uzdravených, vrátane Rómov. Dokonca tam nedávno založili rómsky zbor. Jeden muž tam prišiel s mŕtvymi obličkami, už šesť rokov bol na dialýze. Táto liečba tiež nemôže trvať dlhodobo, takže jeho stav bol veľmi vážny. Po modlitbe išiel k lekárovi a ten nechcel veriť tomu, čo zistil: potvrdil, že má úplne zdravé obličky a ubezpečil ho, že už nepotrebuje žiadnu ďalšiu liečbu. Prišiel tam aj istý človek, ktorý spadol zo štvrtého poschodia a mal vážne poškodenú chrbticu. Povedal mi, že následkom úrazu trpel bolesťami nech bol v akejkoľvek polohe. Pán ho okamžite uzdravil. Sláva Bohu!

Chystám sa aj do Tanzánie. Pán tam koná tvorivé zázraky. Modlil som sa tam za jedného mladého evanjelistu, ktorého chcel miestny šaman zlikvidovať. Nechcel, aby sa vrátil do ich dediny a kázal evanjelium. Keď sa však predsa napriek tomu vrátil, šaman ho prekliat a takmer sa mu podarilo ho zničiť. Napadla ho hyena. Dokáže sa vraj zahryznúť silnejšie než lev. Úplne mu poškodila štruktúru kostí. Lekári len zalamovali rukami, že mu nebudú môcť pomôcť. V ruke mal dieru vo veľkosti asi desiatich centimetrov. Kost' mu museli nahradiť niečím kovovým. Odvtedy nemal žiadny cit v prstoch, pretože sa mu poškodili aj nervy. Keď som tam kázal, Pán mi ukázal, že je tam niekto, kto má veľmi poškodenú štruktúru kostí. Prišiel dopredu, modlil som sa za neho a povolával som novú štruktúru kostí, svalov, šliach a nervov. A potom prišiel do biblickej školy a rozprával nám, čím všetkým prešiel a ukazoval, že už môže hýbať prstami. Haleluja! Teraz je pastorm a už sa nebojí ničoho.

Raz si mi spomínal, že v Tanzánii rastú obrovské stromy, po ktorých sa možno nielen šplhať, ale v ktorých sa možno aj ukryť...

Áno, majú tam stromy, ktoré majú obvod aj dvadsať metrov. Vo vnútri sú duté a zmestí sa tam niekoľko ľudí. Domáci ich využívajú aj na modlitby. Povedali mi, že štyri zbory sa už takto „narodili“ v stromoch.

Predpokladám, že zbory počtom vzrástli a už sa tam nestretávajú ☺

Určite nie ☺ Je tam veľa fantastických evanjelistov, ale, žiaľ, chýba im kvalitné vyučovanie. Je zaujímavé vidieť rozdiely v rôznych kultúrach. Verím však, že aj v tej vašej sa ukáže Ježiš vo svojej sláve.

Otázky kládol Martin Hunčár

Misijské dobro

K ukončeniu štúdia na Biblickej škole Slovo života v Brne (BISB) patrí aj misijná prax. Niekoľko tímov sa v máji vybralo do českých a slovenských miest, jeden na Ukrajinu, náš 11-členný tím zložený z Čechov a Slovákov išiel do afrického štátu Zimbabwe. Spolupracovali sme s organizáciou *Krmte hladných (Feed the Hungry)*. Po vyhlásenej zbierke sa vyzbieralo 8.900 USD, z ktorých sa na mieste zakúpila a rozdala potravinová pomoc.

Pomohli sme najchudobnejším

Naším cieľom bolo rozdať potraviny chudobným a priniesť povzbudenie veriacim v miestnej cirkvi hlavného mesta Harare. Výsledok zbierky, ktorú sme vyhlásili v Čechách – takmer 9000 dolárov, bol nad naše očakávanie. Peniaze štedrých darcov sme použili na nákup potravín a hygienických potrieb. Rozdávali sme ich chudobným, vdovám a sirotám. Pre mňa to boli veľmi silné momenty: Uvedomil som si, že kto chce vidieť Boha zoči-voči, môže ho nájsť v bratskej láske a pomoci blíznym, ktorí ju potrebujú.

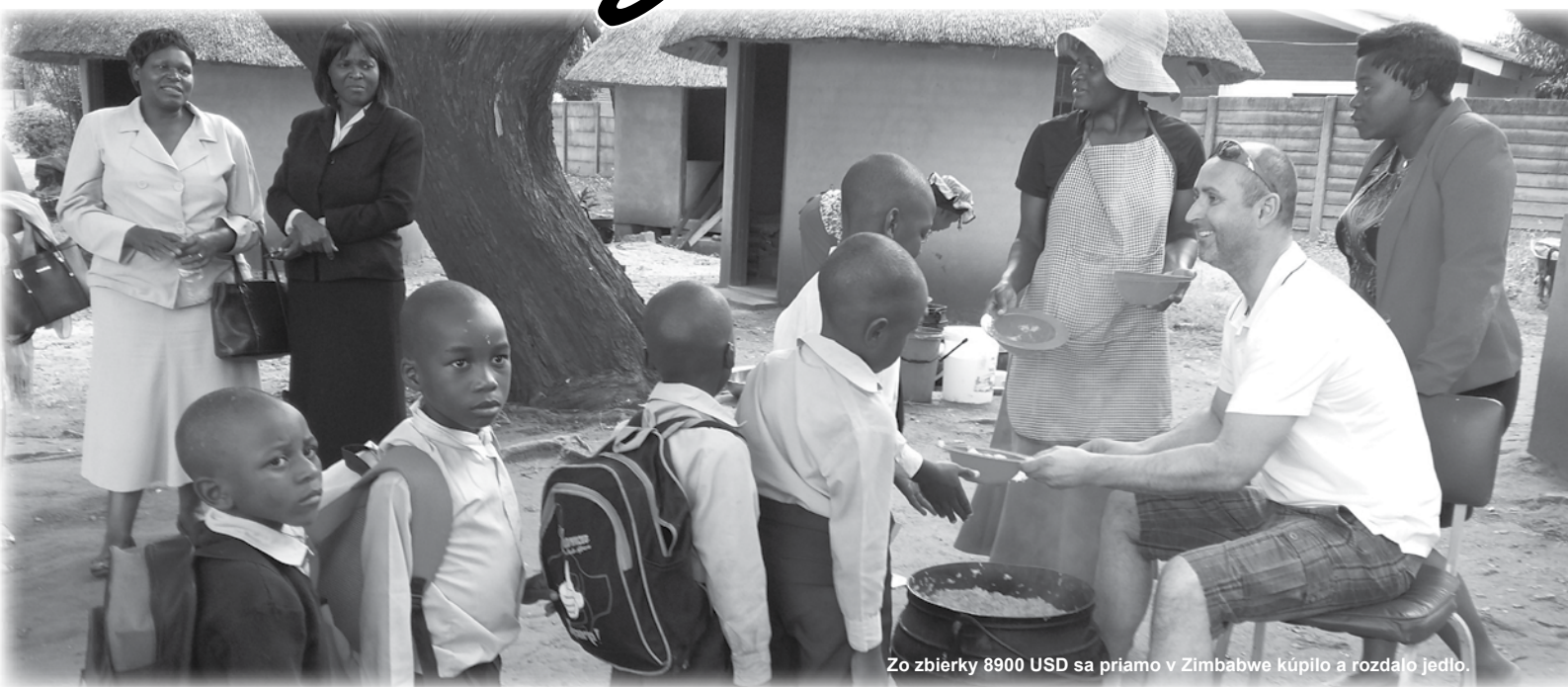
Republika Zimbabwe sa rozprestiera vo vnútrozemí Južnej Afriky. Má 13 miliónov obyvateľov, hlavné mesto je Harare. Až 98% občanov je čiernej pleti. Asi polovica obyvateľstva vyznáva tzv. synkretické náboženstvo, čo predstavuje zmes kresťanstva a domorodých kultov, 25 % je kresťanov, 24% domorodé kultúry a 1% islam. Úradným jazykom je angličtina. Hoci je Zimbabwe jednou z najbohatších krajín na nerastné suroviny v Afrike, je tam veľa chudoby. Ekonomická situácia sa stále zhoršuje. Diktátorská vláda prezidenta Mugabeho priviedla krajinu do extrémnej korupcie a hlboké hospodárskej krízy, keď viac než 80% populácie nemá prácu, a tí ktorí robia, často nedostanú aj pol roka výplatu.

Počas prvých dní sme slúžili v kresťanskej škole a popoludní sme pozývali ľudí na evanjelizácie, ktoré sme organizovali každý večer. Prichádzalo tam mnoho ľudí a mali sme možnosť rozprávať svedectvá, kázať a modliť sa za ľudí. Okrem toho sme viedli aj seminár pre lídrov.

Evanjelizácia v hlavnom meste Zimbabwe HARARE

odružstvo u Zimbabwe

Zo zbierky 8900 USD sa priamo v Zimbabwe kúpilo a rozdalo jedlo.

V ďalších dňoch sme išli do škôl, ktorých vzdelávanie a stravovanie sponzoruje organizácia Kŕmte hladných. Mnoho z tých detí má v škole jediné teplé jedlo denne, pretože ich rodičia sú takí chudobní, že viac im nevedia poskytnúť.

Povzbudzovanie teenagerov

Veľmi som sa zblížil s teenagermi. Viacerí sa mi zdôverili s tým, čím v živote prechádzajú. Mnoho z nich pochádza z veľmi chudobných rodín. Povzbudzoval som ich a nešťtil sa ich objasť. Akí boli šťastní! Po vypočutí ich príbehov som zistil, že pre niektorých to bolo prvé objatie v živote. Aké je to jednoduché. Mňa to nič nestálo, ale pre nich to znamenalo veľmi veľa. Láskové slovo môže byť síce stručné, ale jeho ozvena nekonečná.

Každý piatok majú v zbore celonočné modlitby. Asi polovicu spoločenstva tvoria mladí ľudia. Videl som ich, ako úprimne chvália Boha, ako veľmi Mu ďakujú za všetko a ako dúfajú, že Boh im pomôže. Úplne ma to dojalo. My máme za čo ďakovať Bohu, ale tam som stretol ľudí, ktorí chvália a ďakujú Bohu, hoci nič nemajú; a navyše, perspektíva krajiny, v ktorej žijú, je hrozivá. Ako veľmi títo ľudia milujú Boha! Mnohokrát som mal slzy v očiach a hovoril Bohu: „Bože, ja som sem prišiel na misiu, ale paradoxne som prijal oveľa viacej než som dal.“

Jedine Boh môže zachrániť krajinu poznačenú korupciou

Ľudia v Zimbabwe sú veľmi milí, inteligentní, pokorní a slušní. Zimbabwe je prevažne kresťanská krajina, kde ľudia majú úprimnú a čistú vieru. Počas rozhovorov mi mnohí

povedali, že jedine Boh môže zachrániť ich krajinu, ktorá je veľmi skorumpovaná. Je hanbou, že my, ľudia vyspelých krajín sveta, máme všetko, na čo si pomyslíme a vôbec Boha nepotrebujeme. Avšak ľudia v chudobných afrických kraji-

Kto chce vidieť Boha zoči-voči, môže Ho nájsť v bratskej láske a pomoci bližným, ktorí ju potrebujú.

nách nedokážu bez Neho žiť. Som presvedčený, že príde čas, kedy ich Pán vypočuje, pretože On je dobrý, verný a odpovedá na každú modlitbu.

Viktóriine vodopády – lahôdka pre dušu

Na záver nášho pobytu sme navštívili jedno z najkrajších miest sveta – Viktóriine vodopády. Videli sme aj safari, Národný park „Balancing rocks“, krokodíliu a hadiu farmu. Absolvovali sme plavbu po jednej z najdlhších afrických riek Zambezi, ako aj obhliadku hlavného mesta. Nikto z nás nezostal po návšteve Zimbabwe rovnaký ako predtým. Bol to naozaj nezabudnuteľný zážitok na celý život!

Niekoľko rokov som strávil v najbohatších častiach sveta: na Floride, v Dánsku i Nórsku. Počas môjho pobytu v Zimbabwe som veľa uvažoval o bohatstve a chudobe. Viem, že na večnosti sa nás nebudú pýtať, akí sme boli slávni, koľko diplomatov a kráľov sme hostili alebo aké veľké sú naše bankové účty. Bude sa počítat' to, čo sme dali, a nie to, čo sme dostali.

Jozef Turic

Detský tábor Šampióni

40 DETÍ NA CHATE PONIKLEC PRI BREZNE STRÁVILO KRÁSNY TÝŽDEŇ V BOŽEJ PRÍTOMNOSTI

Kľúčový verš:

1 Kor 15,57: „No vďaka Bohu, ktorý nám dáva víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista!“

Táborové témy na každý deň:

1. *Víťazne súťažiť* – čestne súťažiť, nepodvádzať pri hrách, písomkách (2Tim 2:5).
2. *Víťazne prehrávať* – prehra bolí, ale môžeme sa poučiť, rastieme ak oceníme druhých. Neurážajme sa, doprajme úspech aj iným (1Tim 6:12).
3. *Víťazne prekonávať pokušenia* – odolávať tlaku rovesníkov a vzdorovať pokušeniam (1Jn 4:4).
4. *Víťazne žiť* – nenudiť sa, nemárniť čas, ale robiť niečo užitočné, čisté, tvorivé (1Jn 5:4).
5. *Víťazne trpieť* – nespravodlivo trpieť pri krivom obvinení, alebo znášať prenasledovanie kvôli viere sa zdá zbytočné, ale môže veriacich zoceliť (Rim 8:37).

Workshopy: šport, beauty, šikovné ruky, ako prežiť v lese, šach, film

Táborové divadielko: Tentokrát sme hrali deťom Veselé dobrodružstvá Šachuľka Matovéhoho, Šašky Šaškovej, Sára Sypveršovej, Šampiónika Nejedlého a ďalších malých Šampiónikov.

Výlety: Dvakrát sme si urobili aj poľudňajšie výlety. Raz sme boli na kúpalisku v Podbrezovej a jedno poobedie na

neďalekom ranči, kde sme naháňali husi, videli aj orla a deti sa mohli povoziť na koni.

Hry: Chlapci hrali vo voľnom čase futbal, cez poobedňajšie voľno sa pomerne veľkej obľube tešili aj šach. Štafetová naháňačka Martina (prehral...), orientačný beh v lese v družstvách s piatimi stanovišťami, kde museli preukázať svoju zdatnosť, šikovnosť a múdrosť, okrem toho aj netradičné hry jednotlivcov (dekomlat, streľba z luku, nosáček, šatky), súťaž v kombinovaných tímoch (hádanky, vodná úloha, hod na presnosť, krabí štafeta, navigovanie slepeho, skok vo vreci). Hrali sme sa aj na milionára s kurióznymi otázkami. Vo štvrtok sme deťom pripravili aj nočnú hru a v piatok na záver – čo iné ako táborák, opekanie a neodmysliteľný marshmallow.

Martin Hunčár s tímom vedúcich

„Pozitívne ma prekvapilo, ako sa deti zapájali do chvál. Vyvrcholením bolo piatkové ranné zhromaždenie, na ktorom som dal deťom výzvu, aby si dali do poriadku svoj vzťah s Ježišom. Bolo to veľmi mocné, spoločne sme im potom s ostatnými vedúcimi žehnali.“ Martin Hunčár, vedúci

„Našiel som si tu kamarátov, nechcem ísť domov, lebo tu je najlepšie.“ Sebastian

„Tábor bol super. Workshopy boli úžasné. Jedlo bolo vynikajúce. Aj izby boli pekné. Nepáčilo sa mi, že sme nemohli chodiť na balkóny.“ Katka

Mládežnícky camp Diversity

Diverzita (rôznorodosť) sa stala ústrednou témou tohtoročného mládežnícko-dorasteneckého campu Slova života aj preto, lebo dnešný svet má tendenciu prevrátiť pojem diverzita a veciam, ktoré sú už za hranicami, tliekať v mene inakosti. Je automaticky pravda že všetko, čo je iné, je dobré preto, že je to iné? Na campe DIVERSITY v Kokave nad Rimavicou sme hľadali odpovede aj na túto otázku.

„Či si malý a či veľký, a či akurát, Boh ťa má rád!“ toto je úryvok z jednej detskej piesne, ktorá hovorí o tom, že napriek tomu, že každý z nás je iný, Boh miluje všetkých bez rozdielu. V tom, čo Boh stvoril, je veľmi výrazná „DIVERSITY“ (rôznorodosť). Táto rôznorodosť je dokonca obsiahnutá aj v samotnom Bohu, ktorý je trojjediný. Je to biblický koncept, ktorý

Asi 50 mladých ľudí, nielen z bratislavského zboru, si užilo 6 dní plných zábavy, budovania priateľstiev a tiež nového ohňa vo vzťahu s Bohom.

je omnoho výraznejší, než si niekedy uvedomujeme. Biblia hovorí o tele zloženom z mnohých údov, z ktorých každý je jedinečný, ale len všetky dokopy tvoria telo. Hovorí sa tam aj o rozličných daroch ducha či rozličných daroch služobnosti. Keď sa pozrieme na prírodu a jej rozmanitosť, tisíce druhov zvierat či človeka samotného, vidíme, aký je Boh kreatívny.

Asi 50 mladých ľudí, nielen z bratislavského zboru, si užilo 6 dní plných zábavy, budovania priateľstiev a tiež nového ohňa vo vzťahu s Bohom. Nechýbal však ani adrenalín v podobe lanového centra, či množstvo zábavných hier. Zažili sme zhromaždenie, na ktorom sme sa dostali doslova pod kožu Aciho Demitera, ktorý sa podelil o svoj životný príbeh aj s jeho najtemnejšími zákutiami a poodhalil niektoré komnaty, ktorými si sám prešiel.

Každoročne „zabehnuté“ biblické skupinky tentokrát vymenili „biblické aktivity – team challenge“, ktoré nás učili, ako spolupracovať v rámci tímu a zároveň odzrkadľovali biblický verš. Každý deň nás čakali veľmi zaujímavé semináre na témy, ako napríklad Rôznorodosť v náboženstvách, Sociálne siete či Identita. Mali sme aj seminár o rôznorodosti medzi mužmi a ženami, na ktorom sa muži dozvedeli zaujímavosti o ženách a ženy zistili veci, ktoré nevedeli o mužoch.

Mládežnícko-dorastenecký camp je už niekoľko rokov neoddeliteľnou súčasťou leta a my sa tešíme, že tento ročník bol rozhodne jedným z highlightov leta 2017. Ak chcete zažiť ochutnávku skvelej atmosféry, nájdite si na youtube.com krátky zostrih z tohto tábora. A ak ti nestačí video, tak sa k nám pridaj a nenechaj si ujsť budúci ročník!

Tomáš a Lenka Šimkovi

Veľká vďaka všetkým vedúcim za super tábor ktorý pre nás pripravili. Už sa teším na budúci rok.

Tento rok sa mi páčilo totálne všetko, bol to asi najlepší tábor. Semináre a témy úplne na jednotku...nemám čo vytknúť, akurát mi chýbala túra, ale zážitok v lanovom parku stál zato :)

Veľmi sa mi páčili aktivity team challenge, aj to, ako sme sa po nich rozprávali a čo sme si z toho mohli vziať. Všetky semináre sa mi páčili, najviac však o mužoch a náboženstvách a následná diskusia. Naučila som sa veľa nových vecí a teším sa na ďalší rok :)

Vytrhnutie Kristovej nevesty

PETER ČUŘÍK

O urgencii posledných čias

Apoštol Ján už pred 2000 rokmi povedal, „dieťatká, je posledná hodina“ (1Jn 2:18). Ak bola posledná hodina vtedy, dnes je určite jej posledná minúta. Podľa židovského kalendára sa 21.9.2017 začal rok 5778. Je to teda približne 2000 rokov od Adama po Abraháma, 2000 rokov od Abraháma po Ježiša a 2000 rokov od Ježiša po dnešok. Biblia hovorí, že jeden deň je u Pána ako 1000 rokov a 1000 rokov ako jeden deň. Môžeme preto povedať, že 6. deň sa blíži ku koncu, aby sme mohli vstúpiť do 7. dňa, „sabatú“, do dňa odpočinku, ktorý symbolizuje 1000-ročné kráľovstvo. 6 ako číslo nedokonalosti, obdobie ľudskej vlády, 7 ako Božie dokonalé, kedy Pán bude 1000 rokov kraľovať na Zemi. A aj to bude iba predzvesťou, akousi ochutnávkou novej zeme a nových nebies, v ktorých bude prebývať spravodlivosť, kde už nikdy nebude hriech, ani zlorečenstvo. Ako posledný nepriateľ bude porazená aj samotná smrť: „Smrť je pohltená vo víťazstvo. Smrť, kde je tvoj osteň? Kde, peklo, tvoje víťazstvo?“ (1Kor 15:54,55). Preto Pavol posmeľoval veriacich, ktorí zomierali, týmito slovami: „Ale nechceme, bratia, aby ste nevedeli o tých, ktorí zosnuli, aby ste sa nermútili ako aj ostatní, ktorí nemajú nádeje. Lebo ak veríme, že Ježiš zomrel i vstal z mŕtvych, tak i Boh tých, ktorí zosnuli, skrze Ježiša privedie s Ním“ (1Tes 4:13,14).

Avšak prv, než nastane Milénium, tisíc-ročné kráľovstvo a neskôr nová zem a nové nebesia, svet zažije neslýchané veci. Cirkev bude vychvátená v ústrety Pánovi do nebies, na zem príde veľké súženie a potom sa Pán Ježiš slávne vráti. Presne tak, ako Ho učeníci videli, keď odchádzal pred 2000 rokmi. Po svojom zmŕtvychvstaní sa im ešte 40 dní zjavoval a učil ich o Božom kráľovstve. Potom im povedal o moci Ducha Svätého, ktorého prijmu, aby boli Jeho svedkami a odrazu, priamo pred ich očami, vystúpil do nebies: „A keď to povedal, zdvihnutý bol hore, kým oni hľadeli na to a poďiaľ Ho oblak a vzal spreď ich očí. A ako v tom, čo odchádzal, upretým zrakom hľadeli do neba, tu hľa, dvaja mužovia sa postavili vedľa nich v bielom rúchu, ktorí aj povedali: Galilejskí mužovia, čo tu stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý bol vzatý od vás hore do neba, príde tak, ako ste Ho videli ísť do neba“ (Sk 1:10-11).

Ježiš znova príde! Ten istý Ježiš, ktorého galilejskí učeníci videli odchádzať do neba, sa znova vráti na Zem. Tentoraz však nepríde ako „služobník na osľati“, ale ako Kráľ všetkých kráľov, aby ustanovil svoje Kráľovstvo. No ešte predtým vychváti svoju cirkev: „Hľa, tajomstvo vám hovorím. Všetci nezosneme, ale všetci

budeme **premenení, razom, v okamihu, pri zatrúbení poslednej trúby**. Lebo zatrúbi a mŕtvi vstanú neporušiteľní a my budeme premenení. Lebo toto porušiteľné musí obliecť neporušiteľnosť a toto smrteľné obliecť nesmrteľnosť“ (1Kor 15:51-53).

Stane sa to v okamihu, razom, znenazdajky. Apoštol Pavol to zopakoval aj cirkvi v Tesalonikách: „Lebo sám Pán s veliteľským pove-

vyhli: „Preto teda bdejte každého času, modliac sa, žeby ste boli uznaní za **hodných uniknúť všetkému tomu, čo sa to má diať** a postaviť sa pred Synom človeka“ (Luk 21:36).

Je koncept vychvátenia biblický?

Možno je koncept vychvátenia pre mnohých nový, šokujúci, ba až neuveriteľný. Povedia si, „veď nič také sa doteraz nestalo!“ Omyl! Biblia ponúkla

O koncepte vychvátenia mnohí povedia: „Ved' nič také sa doteraz nestalo!“ Omyl! Biblia tento predobraz ponúkla šesťkrát.

lom, s hlasom archanjela a s trúbou Božou, zostúpi z neba a mŕtvi v Kristovi vstanú najprv; **potom my živí ponechaní, budeme razom s nimi vychvátení v oblakoch v ústrety Pánovi do povetria**. A takto budeme vždycky s Pánom“ (1Tes 4:16,17).

To bude šok pre tento svet! Otrásie istotami tých, ktorí tu budú zanechaní a počas súženia, ktoré nastane, to pravdepodobne privedie k viere milióny ľudí. Odrazu „precitnú“, „prídu sami k sebe“ podobne ako márnотratný syn, budú nariekať nad svojimi hriechmi a „uvidia Toho, ktorého prebodli“ (Zach 12:10). Pán Ježiš všetkých pobudzuje, aby sa tomuto súženiu

tento predobraz šesťkrát (Enoch, Eliáš, Izaiáš, Filip, Ježiš, Ján). Dovoľte mi vybrať len tri z nich; verím totiž, že sú predobrazom veriacich posledných čias.

Cirkev ako Enoch – blízky vzťah s Bohom

O vychvátení prvýkrát čítame v Genezis: „A Enoch chodil s Bohom po splodení Matuzalema tristo rokov a splodil synov a dcéry. A bolo všetkých dní Enochových tristo šesťdesiatpäť rokov. **A Enoch chodil s Bohom, a nebolo ho, lebo ho vzal Boh**“ (1M 5:22-24).

Enoch chodil s Bohom! Nie je to úžasné? Aj cirkev posledných čias bude chodiť s Bohom. Enoch pred

svojím vychvátením „chodil s Bohom“ 300 rokov. Dnes sú niektorí unavení už po pár rokoch. Ak je to tak, potom tvrdím, že „chodia s náboženstvom“ a nie s Bohom. Náboženstvo, ako súhrn suchých príkazov a zákazov, vie rýchlo unaviť, no „chodenie s Bohom“ je fascinujúce. Ježiš definoval večný život v prvom rade jeho kvalitou, nie dĺžkou. Povedal, že večný život spočíva v tom, aby sme poznali Otca a Toho, ktorého On poslal, Ježiša Krista (Ján 17:3). Enoch chodil s Bohom 300 rokov a z roka na rok to bolo lepšie. Možno sa vo vzťahu s Bohom dostal tak blízko, že si Boh povedal: „Zdá sa, že Enoch je už viac doma u mňa ako na zemi“ a Biblia hovorí: „... a nebolo ho, lebo ho vzal Boh“.

Prorok Daniel o poslednej generácii veriacich hovorí: „...ľudia znajúci svojho Boha sa zmocnia a vykonajú hrdinstvo.“ Aké prekážky ti bránia chodiť v Božej blízkosti? Pán Ježiš nás

Boh dnes posiela do svojej cirkvi oheň svätosti, lebo nechce, aby jeho ľud „kríval“ na obe strany.

varoval pred vlažnosťou: „**A vystríhajte sa, aby snád vaše srdcia neboli obťažené obžerstvom a opilstvom a starostlivosťami o tento život, a náhle by prišiel na vás ten deň**“ (Luk 21:34). Dokonca dal starosti o život do jednej kategórie s obžerstvom a opilstvom. Buďte zodpovednými ľuďmi, ale nedovoľte svetu, aby vám určoval priority.

Na konferencii v Bratislave raz kázal Alexander Barkóci a vyhlásil: „Niektorí kresťania budú vychvátení nohami hore!“ Chvíľu som skúmal, aké učenie to prináša, no potom s úsmevom dodal: „lebo sa tak veľmi držia svojich pozemských vecí.“ Boh nemá nič proti tomu, aby veriaci „vlastnili veci“, len nechce, aby tie veci „vlastnili ich“. Preto nás Pán Ježiš v súvislosti s poslednými časmi varoval, aby sme pamätali práve na Lótovu ženu.

Cirkev ako Eliáš – svätosť

„A stalo sa, ako tak išli pozvoľna a zhovárali sa, že hľa, ohnivý voz a ohnivé kone ich oddelili jedného od druhého a tak vystúpil Eliáš vo víchrici hore do neba“ (2Král 2:11).

Eliáš viedol ľudí ku svätosti. Jeho meno možno preložiť ako „Boh je Boh“. Na hore Karmel Eliáš podstúpil pravdepodobne jednu z najväčších duchovných konfrontácií Starej zmluvy. Čelil obrovskej presile Báalových prorokov, pričom izraelský národ kríval na „obe strany“. Bolo to za vlády bezbožného Achaba a Jezabel, v čase 3,5 ročného sucha v Izraeli. Eliáš

sa však nedal odradiť a zvolal: „Ak je Boh Bohom, slúžte Mu celým srdcom! Nech je pravým Bohom ten boh, ktorý odpovie ohňom“.

Akokoľvek sa falošní proroci snažili, oheň z neba zvolať nedokázali. Eliáš však opravil Hospodinov oltár a pomodlili sa k Bohu Abraháma, Izáka a Jáкова jednoduchú modlitbu. Boh okamžite odpovedal ohňom z neba. Keď to ľud uvidel, padol na tvár a volal: „Hospodin je Boh! Hospodin je Boh!“ (1Král 18:39).

Boh dnes posiela do svojej cirkvi oheň svätosti, lebo nechce, aby jeho ľud „kríval“ na obe strany. Ako píše Sergio Scataglini vo svojej knihe *Oheň jeho svätosti*: „Keby si chcel vypíť pohár vody, neuspokojila by ťa informácia, že je na 98 % čistá a obsahuje „iba“ 2 % splaškov.“ Perme svoje rúcha v Baránkovej krvi každý deň!

Cirkev ako Filip – evanjelizácia mocou

„A keď vyšli z vody, Duch Pánov uchvátil Filipa a eunuch ho viac nevidel, lebo išiel svojou cestou, radujúc sa. A Filip

sa našiel v Azóte a chodiac zvestoval všetkým tým mestám evanjelium, až prišiel do Cezárey“ (Sk 8:39-40).

Verím, že v posledných časoch bude pre nás najvyššou prioritou túžba získať duše. Pán Ježiš nám pre časy konca dal i toto znamenie: „**A toto evanjelium Kráľovstva bude hlásané po celom svete na svedectvo všetkým národom, a vtedy príde koniec**“ (Mat 24:14).

Naša misionárka Mirka Miškovcová prijala od Pána túžbu podieľať sa na prekladoch Biblie do jazykov, v ktorých ju ešte nemajú. Napísala nám: „**Je zarážajúcim faktom, že hoci v civilizovaných krajinách máme prístup k desiatkam rôznych prekladov Biblie a biblických komentárov, existuje ešte stále asi 3 955 rôznych jazykov, ktoré predstavujú okolo 500 miliónov ľudí bez možnosti čítať čo i len jedinú knihu Biblie vo svojom jazyku. Z toho je asi 1778 jazykov, do ktorých sa preklad Biblie ešte ani nezačal. Víziou organizácie Wycliffe je začať s prekladaním Biblie do všetkých týchto jazykov do konca roku 2025. Momentálne je organizácia zapojená do rôznych projektov prekladu Biblie v 130 krajinách, pričom ide o 2 267 jazykov.**“

Žijeme v posledných časoch, kedy sa evanjelium káže všetkým národom. Pripravme sa na príchod nášho ženícha! Duch a nevesta svorne volajú: „Marantha, Pane, príď!“ Len Otec pozná ten deň a hodinu. Ale pokým sme tu, privádzajme ku trónu milosti milióny, pretože Pán nechce, aby čo i len jeden zahynul (2Pet 3:9). On túži po tom, aby všetci ľudia boli spasení a prišli ku poznaniu pravdy (1Tim 2:4).

500 rokov REFORMÁCIE - jej vývoj a dôsledky

PAVEL HOFFMAN

Po dlhšom období stavu bez výraznejších zmien vo svete sa ľady začínali znovu hýbať v stredoveku v 13. storočí. Rímskokatolícka cirkev, „jediná nositeľka spasenia“, ako sama seba dlhé roky nazývala, ktorá prostredníctvom pápeža bezvýhradne rozhodovala o osude nielen jednotlivcov, ale aj celých európskych národov, začínala strácať pôdu pod nohami. Slovo reformácia pochádza z latinského *reformatio*, čo znamená „vrátiť sa k pôvodnej forme“. Pod týmto pojmom rozumieme rozličné hnutia, ktoré vyjadrovali nesúhlas s vtedajšou európskou cirkevnou politikou. Situácia vyvrcholila rozštiepením rímskokatolíckej cirkvi na množstvo ďalších cirkevných prúdov, ktoré chceli obmedziť cirkevnú tradíciu a dať väčší priestor Písmu v osobnom živote kresťana.

Renesancia vytvorila podhubie pre reformáciu

Na začiatku zmien stála renesancia, kultúrny prúd, ktorý hlásal návrat ku pôvodným hodnotám ľudského snaženia, neopradených predchádzajúcou „dobou temna“. Tak sa niekedy nazývalo obdobie nasledujúce po ére ranných cirkevných otcov, ktorému dominovala cirkev spôsobom, aký potlačoval všetky ľudské poznávania mimo rámca cirkevnej tradície.

Učenci začali Písmo prekladať do národných jazykov a nedbali na vyhrážky cirkvi, že jediným právoplatným prekladom je ospevovaná latinská Vulgáta.

Školy boli výlučne cirkevné a latinčina jediným oficiálnym jazykom bohoslužby. Od 11. storočia však začali vznikať prvé univerzity, ktoré konkurovali cirkevným školám a vo svojom hľadaní pravdy boli slobodnejšie od tradičných dogiem.

Svet si začal tvoriť vlastný názor na zmysel života a vedu. Boli znovuoobjavené Aristotelove grécke spisy, ktoré ukončili dominantnú stredovekú rolu jeho filozofického kolegu Platóna. Ten sa snažil objavovať duchovno, zatiaľ čo Aristoteles sa držal viac pri zemi a nezatracoval všetko materiálne. Svet sa vtedy trochu oprostil od cirkvi, začal bádať a vynaliezať.

Kompas umožnil ďaleké plavby námorníkov za rámec vtedajšieho sveta, zhruba od roku 1300 a ľudom sa neočakávane rozšírila perspektíva. Aké to bolo rozčarovanie, keď oboplávanie sveta demonštrovalo chatrnosť cirkevnej dogmy, že Zem je doska. Vynález pušného prachu okolo roku 1360 začal stierať sociálne rozdiely medzi šľachtou

a ostatnými stavmi. Bolo možné vyhnúť sa rytierskemu súboju vďaka strelným zbraňam iba jednou dobre mierenou strelou z diaľky. Vplyv okolitého obyvateľstva rástol a tým aj jeho prístup ku vzdelávaniu a ďalším vymoženostiam. Ľudia túžili po slobode.

Z rôznych kútov vtedajšieho sveta sa začali ozývať nesúhlasné hlasy, že vykúpenie sa peniazmi je v priamom rozpore s kresťanským učením.

Kníhtlač spôsobila revolúciu v literatúre, a to v druhej polovici 15. storočia. Zrazu bolo možné tlačiť knihy ako na bežiacom páse. Najviac sa tlačili práve Biblie, pretože na poli vedy stále dominovala teológia. Učenci začali Písmo prekladať do národných jazykov a nedbali na vyhrážky cirkvi, že jediným právoplatným prekladom je ospevovaná latinská Vulgáta. Široké vrstvy už nemuseli počúvať výklad Písma podľa tradície kňazov. Každý mohol sám čítať Písmo a tak sa presvedčiť o jeho pravdách.

Slávny učenec humanizmu Erasmus Rotterdamský šiel ešte ďalej a v roku 1516 publikoval prvú grécku edíciu Nového zákona. Erasmus sa vrátil k biblickému originálu aj preto, že latinská Vulgáta mohla byť ľahko zneužitá cirkevnou mocou. Preklady jeho edícií sa neskôr stávali slávnymi reformačnými dielami v jednotlivých krajinách, napríklad Lutherova nemecká Biblia, anglická King James alebo česká Bible kralická.

Predreformačné snahy v rôznych krajinách

Renesanční pápeži sa zúfalo snažili udržať autoritu cirkvi, ale okolnosti boli proti nim. Duchovné hodnoty a morálka cirkvi sa ocitli na bode mrazu práve vo chvíli, keď to bolo najmenej vhodné. Biskupi nezriedka používali pochybné metódy, aby si udržali vplyv. Korupcia v cirkvi bujnela. Protekcia a mešec peňazí boli dôležitejšie než duchovná kvalita. Paradoxne, v očiach ľudu svetskí panovníci často pôsobili ako nevinné ovečky oproti klerikálnym vlkom. Pápeži sa viac než svojmu skutočnému mandátu venovali politickým dobrodružstvám. Keď sa na začiatku 15. storočia ocitli v úrade až traja rôzni pápeži, reputácia cirkvi klesla na samé dno.

Niektorí teológovia začali už od 14. storočia, napriek nebezpečenstvu prenasledovania, poukazovať na nutnosť radikálnej osvety v cirkvi. Prvým významnejším pokusom o ňu bolo dielo Johna Wycliffa, učenca z Oxfordu. Hlásal, že cirkevné rituály sú neúčinné, pretože spasenie je individuálne a závisí na osobnom vzťahu s Bohom, nie na cirkevnej štruktúre. Nápravou je návrat k Božiemu slovu. Preložil Bibliu z latinčiny do angličtiny, aby jej učenie spopularizoval širším vrstvám. Wycliffove idey sa neskôr stali akýmsi základom celej reformácie.

Jeho spisy nezostali v Čechách nepovšimnuté, a to vďaka tomu, že medzi Anglickom a českými krajinami pendlovalo v tom čase mnoho študentov. Na začiatku 15. storočia spisy vzbudili pozornosť aj vtedajšieho profesora a pozdejšie rektora pražskej univerzity Jana Husa. Jeho kázne v Betlehemskej kaplnke boli veľmi populárne a Hus v nich ideovo nadväzoval na Wycliffa, keď kritizoval svetskú morálku cirkvi a odklon od Svätého Písma. Zatiaľ čo Wycliff spôsobil rozruch iba v intelektuálnych kruhoch, Husove ľudové preslavy si rýchlo získali stúpencov medzi širším obyvateľstvom. Rímskokatolícka cirkev tak po prvýkrát čelila plošnej hrozbe.

Hoci sa cirkev zbavila Husa pomerne skoro (upálením v Kostnici v roku 1415; podobne už predtým skončil iný učenec so snahou o reformáciu cirkvi Girolamo Savonarola z Florencie), jeho reformačné ideály sa v českých krajinách rozhořeli. Po husitských vojnách a nespočetných diplomatických konfliktoch, pápež musel nakoniec ustúpiť a priznať Čechom jeden z pražských artikulov – prijímanie pod obojím. Novovzniknutá utrakvistická cirkev (z latinského *subutraque*, čiže „pod obojím“) znamenala historický prielom. Vytvorila oficiálnu alternatívu rímskokatolíckej cirkvi, hoci jej pôsobnosť bola obmedzená len na české krajiny.

Lutherov protest – 95 téz proti odpustkom

Tento precedens povzbudil tiež okolité národy a tlak na zmenu silnel. Všetko začalo kulminovať na začiatku 16. storočia. Pridali sa politicko-ekonomické aspekty. Panovníci niesli s nevôľou, keď videli, koľko toho skompromitovaná cirkev vlastní, koľko jej musia odvádzať na daniach a ako nepružne reaguje na ich požiadavky. Mnohí sa túžili vymaniť z tohto jarma. Cirkev, namiesto toho, aby hlasy vypočula a reformovala sa zvnútra, rozhodla sa riešiť existujúcu krízu vonkajšou manifestáciou svojej okázalosti a slávy. Začala rekonštruovať preslávenú Baziliku sv. Petra v Ríme. Keď sa však peňazí na ňu nedostávalo, vtedajší pápež Lev X. sa rozhodol pre osudný čin: obnovou predaja odpustkov posilniť príliv financií. Na ich základe si kupujúci mohol vybrať spovedníka a po akomsi „pokání“ dôjsť k úplnému odpusteniu hriechov.

Z rôznych kútov vtedajšieho sveta sa začali ozývať nesúhlasné hlasy, že vykúpenie sa peniazmi je v priamom rozpore s kresťanským učením. Centrum odporu sa prenieslo do nemeckého Wittenbergu, kde nemecký dominikán Johann Tetzel pri kázaní odpustkov narazil na odpor tamojšej teologickej fakulty. V roku 1517 publikoval Martin Luther, jeden z ich profesorov, 95 téz proti odpustkom. Poukázal na zvrhlosť tohto učenia a zdôraznil, že človek je spasený vierou, nie skutkami. Rovnako zavrhoval aj všetky doktríny, ktorých pôvod nemožno odvodiť z Písma. Týmto sa postavil proti dogmám vtedajšej katolíckej tradície. Luther spochybnil kvalitatívny rozdiel medzi kňazmi a laickými kresťanmi a postavil sa proti filozofickému výkladu Eucharistie o premieňaní a obeti tela Kristovho. Zredukoval počet „sviatostí“ na dve, lebo ich pôvod našiel priamo v Písme, t.j. krst a Večeru Pánovu.

Potom, čo pápež Lutherovo učenie odmietol, Luther ho neváhal nazvať antikristom. Pápež ho potom exkomunikoval z cirkvi a hrozila mu smrť podobne, ako jeho predchodcom Husovi a Savonarolovi. Lenže doba sa zmenila. Luther našiel záchranu u nemeckých kniežat aj vďaka ich politike, ktorá bola ekonomicky namierená proti pápežovi. Rímsky cisár Karol V.,

Reformačné učenie sa pevne usídlilo na mape sveta a historicky sa stalo dôležité tým, že pomohlo svetovému kresťanstvu znovuobjaviť tajomstvo Písma a osobného vzťahu s Bohom.

ktorý konal na základe mandátu pápeža, nebol schopný nemeckú vzburu vojensky potlačiť, pretože potreboval pomoc kniežat v boji proti Turkom na východných hraniciach. A tak sa Lutherov duchovný vplyv šírila aj do okolitých krajín a rozkol cirkvi bol neodvratný. Luther sa stal duchovným otcom reformácie.

Lutherovo učenie bolo oficiálne formulované v roku 1530 na sneme v Augsburgu, a ním sa nemecké kniežatá úplne oddelili od pápežskej politiky. Začali im v tej dobe hovoriť „protestanti“. Luther nechcel štiepiť cirkev a do poslednej chvíle veril len v jej vnútornú reformu. Avšak neskôrší Tridentský koncil rímskokatolíckej cirkvi jeho učenie zavrhol. Tým sa vlastne Augsburské vyznanie stalo základným dokumentom novo sa tvoriacej luteránskej cirkvi.

Šírenie reformácie v 16. storočí po Európe

Plamienky reformácie zasahovali i na ďalšie miesta. V roku 1523 prišiel na scénu švajčiarsky kazateľ Ulrich Zwingli, ktorý bol v kritike cirkvi ešte radikálnejší ako Luther. Pri bohoslužbách zavrhol oltár, kňazské róby, obrazy a hudbu. Veril, že prítomnosť Krista vo Večeri Pánovej je iba symbolická. Jeho stúpenci propagovali vodný krst v dospelosti, čo bol veľký odklon od vtedajšieho učenia krstu novorodencov. Začalo sa im hovoriť „anabaptisti“ (novokrsteneci), pretože sa snažili ľudí „prekrstovať“, pričom zažili početné prenasledovanie. Prosté bohoslužby a osobné uctievanie Boha v modlitbe boli pre tieto skupiny prioritou.

Ďalší učenec, francúzsky teológ Ján Kalvín, sa nepriamo stal zakladateľom reformnej a presbyteriánskej tradície. Po úteku do Švajčiarska prijal Lutherovo učenie o autorite

Písma a spravodlivosti z viery. Večera Pánova sa podľa neho nevyznačovala fyzickou, ale duchovnou prítomnosťou Krista. Tým zaujal akúsi strednú pozíciu medzi Lutherom a Zwinglim. Podobne ako Zwingli, aj Kalvín zavrhol materiálne prvky bohoslužby. Nemal však nič proti piesňam a pripustil aj užívanie holého kríža ako symbolu Kristovho vzkriesenia. Na rozdiel od Luthera, ktorý pripúšťal oddelenie cirkvi od štátu, Kalvín veril, že sláva Božieho stvorenia má byť manifestovaná všade, a preto sa štát musí cirkvi podriaďovať. Túto doslovnú reformáciu, ktorá sa stala akýmsi experimentom kresťanskej teokracie, potom sám aplikoval v Ženeve. Mnoho bodov Kalvínovej teológie sa neskôr stalo základom pre evanjelikálnu teológiu, z ktorej čerpala väčšina letničných a charizmatických hnutí 20. storočia.

V Anglicku došlo k špecifickej situácii. Panovník Henrich VIII. viedol dlhodobé politické spory s pápežom. V roku 1534 využil vtedajší náboženský chaos a od katolíckej cirkvi sa jednoducho oddelil. Cirkev napriek početným protestom a bojom, nemala silu nový stav vecí zvrátiť. Henrich VIII. sa sám ujal úradu hlavy cirkvi menovaním biskupov, čím vytvoril autonómnu anglikánsku cirkev s episkopálnym zriadením. Na jej čele stál arcibiskup canterburský. Cieľom bolo spojiť učenie katolíckej a protestantskej cirkvi do jedného prúdu tzv. „strednou cestou“. Skutočnosť, že si cirkev neskôr udržala iba malý teritoriálny vplyv, svedčí o tom, že katolícka a protestantská teológia sa začali dramatickým spôsobom líšiť a tieto dva názorové prúdy nebolo možné efektívne skĺbiť.

Reformáciu už nič nemohlo zastaviť. Európa sa rozštiepila na mnoho kresťanských prúdov, ktoré okrem rímskokatolíckej cirkvi vychádzali z vyššie zmienených štyroch základných reformačných hnutí. Kalvínovo učenie sa rozšírilo do Holandska a pod vplyvom Kalvínovho učeníka Johna Knoxa aj do Škótska a ďalších anglosaských zemí. Lutherovo učenie našlo pevnú pôdu v Dánsku, Škandinávii a na Islande.

Anabaptistický prúd zohral dôležitú úlohu v každom cirkevnom spoločenstve, ktoré túžilo po návrate k čistému biblickému učeniu zbavenému cirkevnej tradície a hierarchie. Z anglikánskej cirkvi sa pod vplyvom týchto prúdov regrutovali puritáni, ktorí sa neskôr stali slávnymi „pútnikmi“ zakladajúcimi kultúrne dedičstvo USA v roku 1620. V luteránskej cirkvi čerpali z anabaptistov pietisti, ktorí od 18. storočia rozvinuli nebyvalú misijnú aktivitu po celom svete pod hlavičkou Moravských bratia.

Reformačné učenie sa pevne usídlilo na mape sveta a historicky sa stalo dôležité tým, že pomohlo svetovému kresťanstvu znovuobjaviť tajomstvo Písma a osobného vzťahu s Bohom.

Pavel Hoffman, M.A., M.Div, absolvent teológie a histórie na Oral Roberts University v USA, doktorant systematickej teológie na University of South Africa a lektor na Scandinavian School of Theology vo Švédsku.

HRMIACI ŠKÓT

JOHN KNOX
(16. STOROČIE)

V dobe pred reformáciou sa na mape Európy neslávne vynímala malá krajina na severe – Škótsko. Ak inde bola cirkev skazená, tu to platilo dvojnásobne. Okrem toho panovali v tejto krajine veľké nepokoje. Ktosi s humorom poznamenal, že ak civilizácia znamená schopnosť žiť spolu v pokoji, Škótsko zaostávalo za zvyškom Európy takmer o štyristo rokov. Ale ako to už býva, Boh v tejto tme dal zažiarit jasnej hviezde, ktorá to zmenila.

John Knox nebol jediným a dokonca ani prvým reformačným kazateľom v Škótsku; jeho vplyv bol však ďalekosiahlejší. To nijako neznižuje pôsobenie **Patricka Hamiltona, Georgea Wisharta** (Knoxovho učiteľa) a ďalších, ktorí museli za svoju vieru čeliť upáleniu. Aj v tomto prípade to bolo tak, že jeden sial a druhý žal.

Okrem nepokojov a skazenosti cirkvi tu boli aj ďalšie faktory, ktoré napomohli šíreniu prečisteného evanjelia v tejto krajine. Vzdelanosť bola na vysokej úrovni, deti vedeli čítať. Toto bolo ešte výsledkom vplyvu slávnej keltskej cirkvi, ktorá bola na vrchole pred niekoľkými storočiami. Z histórie prežívali sympatie k skorším reformným hnutiam – najmä k Georgeovi Wycliffeovi a lollardom, ale aj k Jánovi Husovi.

Po vypuknutí reformácie v Nemecku začali aj do Škótska prenikať luteránske traktáty. Z Holandska sa do Anglicka a Škótska pašoval aj zakázaný **Tyndalov preklad Novej zmluvy**, ktorý bol oveľa bližší bežnej reči. Napriek hrozbe väzenia a skonfiškovaní tovaru, ani lode dopravcu toto pašovanie nezastavili. A napriek už spomínaným popravám sa „nová“ viera šírila a „heretici sa rýchlo množili“.

Všetko však nebolo iba pozitívne – po upálení Knoxovho učiteľa Wisharta si jeho nasledovníci vybrali cestu pomsty a kardinála Beatona, ktorý upálenie nariadil, zavraždili. Potom sa opevnili v kardinálovom sídle na zámku St. Andrews a zvolili si Johna Knoxa za

svojho kazateľa. Čoskoro však prišla francúzska trestná výprava – flotila, ktorej sa hrad napokon musel vzdáť a všetci aj s Knoxom boli odvezení na francúzske **galeje**.

Tu strávil Knox ťažkých 19 mesiacov. Z tohto obdobia sa zachoval príbeh, ktorý ukazuje jeho odpor proti modlárstvu. Keď mu nasilu strčili do rúk obrázok Panny Márie, aby ho pobozkal, bez váhania ho hodil do mora a povedal: „Nech sa naša pani zachráni.“ Škótski väzni vraj odvtedy nemuseli bozkávať tento obrázok.

Cesta k uznaniu reformácie v Škótsku

Po 19 mesiacoch sa Knox, na zásah anglickej vlády, dostal na slobodu a začal pôsobiť v Anglicku ako reformačný kazateľ. To však netrvalo dlho – čoskoro sa na anglický trón dostala „krvavá“ Mária Tudorová, zúrivá prenasledovateľka protestantov. Knox musel utiecť. Nejaký čas strávil

Jeden muž stojaci nad jeho otvoreným hrobom povedal: „Tu leží muž, ktorý nikdy nikomu nelichotil a nebál sa žiadneho človeka.“

s anglickými utečencami vo Frankfurte a napokon skončil v Ženeve u samotného Jána Kalvína. Tu pracoval na ženevskom preklade Biblie do angličtiny. V tomto období tiež dospel k názoru, že ľudia majú právo vzbúriť sa proti bezbožným a modlárskeym panovníkom. Za veľmi dôležité pokladal spojenie s už protestantským Anglickom. John Knox sa usiloval vrátiť do Škótska a preraziť tam. Podarilo sa mu to, ale až na tretí pokus, v roku 1559. Keď regentka zakázala protestantské kázanie a tzv. Lordov kongregácie predvolala na súd, tí jej poslali obdivuhodný list, v ktorom vysvetlili princípy škótskej

reformácie a jasne sa vyjadrili, že sa už nikdy nevrátia ku katolicizmu. Začala sa ozbrojená konfrontácia, v ktorej protestantom napokon prišlo na pomoc Anglicko. V tom istom roku regentka zomrela a s ňou aj jej boj proti reformácii.

Poslednom panovníčkou, ktorá v Škótsku bojovala proti reformácii, bola Mária Stuartová. Až po sérii jej chýb a nútenej abdikácii sa reformácia dočkala definitívneho uznania, keď sa stal kráľom jej syn Jakub VI., známy neskôr ako anglický kráľ **Jakub I.** Pod jeho patronátom vznikla slávna Biblia kráľa Jakuba (*King James Version*). John Knox kázal na Jakubovej korunovácii.

Ako kazateľ mal John Knox veľmi presvedčivý prejav, dokázal ľudí strhnúť a neraz aj vyľakať. Svojím prejavom si vyslúžil prívlastok „hrmiaci Škót“. Bol to tiež veľmi smelý človek. Jeden muž stojaci nad jeho otvoreným hrobom povedal: „Tu leží muž, ktorý nikdy nikomu nelichotil a nebál sa žiadneho

človeka.“ Z dôb jeho pôsobenia sa dodnes zachovala presbyteriánska cirkev. Knox svojím dielom ovplyvnil nielen vieru, ale aj charakter škótskeho národa viac ako ktorákoľvek iná osobnosť v dejinách tejto krajiny.

Jeden muž stojaci nad jeho otvoreným hrobom povedal: „Tu leží muž, ktorý nikdy nikomu nelichotil a nebál sa žiadneho človeka.“

Zdroje:

Pavel Hanes: *Dejiny kresťanstva*.
Banská Bystrica: Trian, 2007
Wikipédia – Slobodná encyklopédia
Christianitytoday.com
Tomáš Počai

Micael Lundin

misionár, učiteľ Božieho slova a riaditeľ Biblickej školy
na bohoslužbe v Bratislave

8. októbra 2017 o 10:00

Slovo života, Tomášikova 30, 2. poschodie

ZBIERKA ŠATSTVA PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA

Keď prší, fúka a je chladno,
každý sa schová do tepla
domova. Ak nie je domov,
pomôže aj teplý odev alebo
prikrývka. Pridajte sa aj vy
k pomoci ľuďom bez domova
a zapojte sa do zbierky
šatstva, prikrývok a potravín.

Informácie a kontakt:
www.krestianivmeste.sk/zbierka

KREŠTANIA
VMESTE

www.krestianivmeste.sk

KÁZNE

YOUTUBE KANÁL SŽ

POZERAJTE POSOLSTVÁ ZO SLOVA ŽIVOTA NA YOUTUBE

Na stránke
www.slovozivota.sk kliknite:
- na ikonku **YouTube kanál SŽ**
alebo zadajte na internete:
- **YouTube Slovo života**
Bratislava

Veríme, že posolstvá
služobníkov, ktorí kázali
v našom zbore, budú
pre vás občerstvením.
Božie slovo je stále
„živé, účinné a ostré“
(Žid 4:12).

PODPORTE MISIJNÉ A DOBROČINNÉ PROJEKTY

Jednotlivé projekty môžete podporiť na č. ú.:
IBAN: SK87 0200 0000 0000 6843 4112 Swift: SUBASKBX

Misijné a dobročinné projekty	var.symbol
časopis Víťazný život	11
evanjelizácie SR, Evanjelizačný partner	20
Dary na prácu zboru SŽ, Dobrovoľné príspevky	1
Pomoc sociálne slabým, Služba pomoci SŽ	22
Služba sirotám, Nadácia GF&H, Uganda	23
Celosvetová misia, Misia Livets Ord Uppsala	26
Podpora detskej služby, Detský tábor Slova života	54
Podpora projektu, Budova Slova života	3

POMÔŽTE NÁM VYDÁVAŤ VÍŤAZNÝ ŽIVOT

Toto číslo vychádza v náklade 2 800 kusov. Časopis
rozposielame zadarmo už na viac ako 1 450 adries.
Veľkú časť nákladov stále nesie náš zbor a mnohí
verní prispievatelia z celého Slovenska. Sme veľmi
vďační za každý príspevok, či na pravidelnej báze alebo
jednorázovo.

Vašu podporu, prosíme, pošlite priloženou poštovou
poukážkou alebo sumu poukážte na:
VÚB BA – centrum,
IBAN: SK87 0200 0000 0000 6843 4112
Swift: SUBASKBX

VÍŤAZNÝ ŽIVOT 2/2017

Registračné číslo
Ministerstva kultúry:
ISSN 1338-1717, EV 3275/09
vychádza 3x do roka
september 2017, 17. ročník

Časopis pre všetkých kresťanov. Obsahuje články,
svedectvá, reportáže, príbehy a oznamy o nových
knihách, a kresťanských podujatiach.

Vydáva: Slovo života international Bratislava
Tomášikova 30, 821 01 Bratislava, IČO 30 839 998
tel.: 02-20929311
e-mail: slovozivota@slovozivota.sk
www.slovozivota.sk

Zodpovedný redaktor: Peter Čuřík

Články, technické spracovanie a preklady: Peter Čuřík, Martin Hunčár,
Tomáš Počaj, Janka Hrivnáková, Pavel Hoffman, Monika Bitterová,
Zorka Vítová, Lenka Šimková

Vizuálna koncepcia: Ľubica Tomašíková

Fotografie: Martin Hunčár, Peter Čuřík, Mírka Vajdová, Janka Hrivnáková,
Lenka Šimková, Jozef Turic, Adrián Fonód, Daniel Pavelka, Igor Jankulic
Prešlo jazykovou korektúrou.

TURNÉ S PEROM CEDERGÅRDHOM

DETSKÝ CAMP ŠAMPIÓNI

MLÁDEŽNÍCKO-DORASTENECKÝ TÁBOR DIVERSITY

MISIJNÉ DOBRODRUŽSTVO V ZIMBABWE

KONFERENCIA VIERY

Vystrojte Boží lid k službě!

Ef 4:12

4.-5.11.2017 Bratislava

p. Srin

M. Tóth

C.-G. Severin

P. Čuřík

Tretí deň

www.slovozivota.sk

KREŠŤANSKÉ CENTRUM

**SLOVO
ŽIVOTA**

Ste vítaní

KAŽDÚ NEDEĽU o 10.00 h
TOMÁŠIKOVA 30 | 2. posch.
B R A T I S L A V A
www.slovozivota.sk